

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

ANALIZA POSLOVANJA DRUŽBE MAKOTER D.O.O.

Ljubljana, avgust 2016

SANDRA MIKOLA

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Sandra Mikola, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza poslovanja družbe Makoter d.o.o., pripravljene v sodelovanju s svetovalcem mag. Aleksandrom Igličarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV PODJETJA.....	2
2 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA	4
2.1 Prihodki.....	5
2.2 Odhodki	7
2.3 Poslovni izid	10
3 ANALIZA BILANCE STANJA.....	11
3.1 Dolgoročna sredstva	12
3.2 Kratkoročna sredstva	15
3.3 Kapital.....	16
3.4 Rezervacije.....	17
3.5 Dolgovi	18
4 ANALIZA IZKAZA DENARNIH TOKOV	20
5 ANALIZA POSLOVANJA S KAZALNIKI.....	23
6 PRIMERJAVA POSLOVANJA PODJETJA S POSLOVANJEM KONKURENČNEGA PODJETJA IN PANOGO	30
6.1 Predstavitev konkurenčnega podjetja	30
6.2 Primerjava proučevanega podjetja s konkurenčnim podjetjem in panogo	31
SKLEP.....	40
LITERATURA IN VIRI	42

KAZALO TABEL

Tabela 1: Podatki o poslovanju v obdobju 2010–2014.....	4
Tabela 2: Struktura prihodkov v letih 2014 in 2013.....	5
Tabela 3: Struktura odhodkov v letih 2014 in 2013	7
Tabela 4: Struktura stroškov blaga, materiala in storitev v letih 2014 in 2013.....	9
Tabela 5: Poslovni izid v letih 2014 in 2013	10
Tabela 6: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013	12

Tabela 7: Struktura dolgoročnih sredstev na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013.....	13
Tabela 8: Pregled nabavne vrednosti, odpisane vrednosti in neodpisane vrednosti neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin v lasti podjetja na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013.....	14
Tabela 9: Struktura kratkoročnih sredstev na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013.....	15
Tabela 10: Struktura kapitala na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013.....	16
Tabela 11: Struktura dolgov na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013	18
Tabela 12: Izkaz denarnih tokov v letih 2014 in 2013	21
Tabela 13: Izračun kazalnikov financiranja	24
Tabela 14: Izračun kazalnikov investiranja.....	25
Tabela 15: Izračun kazalnikov plačilne sposobnosti.....	27
Tabela 16: Izračun kazalnikov obračanja.....	28
Tabela 17: Izračun kazalnikov dobičkonosnosti	30
Tabela 18: Podatki o poslovanju podjetja Termoplasti-Plama v obdobju 2010–2014	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Struktura čistih prihodkov od prodaje v letih 2014 in 2013 po trgih.....	6
Slika 2: Primerjava kazalnikov deleža kapitala v financiranju za obdobje 2010–2014...	32
Slika 3: Primerjava kazalnikov finančnega vzvoda za obdobje 2010–2014.....	33
Slika 4: Primerjava kazalnikov deleža dolgoročnih sredstev za obdobje 2010–2014	34
Slika 5: Primerjava kratkoročnih koeficientov za obdobje 2010–2014	35
Slika 6: Primerjava hitrih koeficientov za obdobje 2010–2014.....	35
Slika 7: Primerjava kazalnikov dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev za obdobje 2010–2014.....	36
Slika 8: Primerjava koeficientov obračanja terjatev do kupcev za obdobje 2010–2014 in dnevi vezave terjatev do kupcev	37
Slika 9: Primerjava koeficientov obračanja zalog proizvodov za obdobje 2010–2014 in dnevi vezave zalog proizvodov	37
Slika 10: Primerjava kazalnikov dobičkonosnosti iz poslovanja za obdobje 2010–2014..	38
Slika 11: Primerjava kazalnikov čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje za obdobje 2010–2014.....	39
Slika 12: Primerjava kazalnikov čiste dobičkonosnosti kapitala za obdobje 2010–2014..	39

UVOD

Sodoben način poslovanja zahteva vse hitrejšje sprejemanje odločitev, ki bolj ali manj pomembno vplivajo na rast in razvoj podjetja in njegovo konkurenčnost na trgu. Osnova pravih odločitev je v dobrem poznavanju svojih prednosti in slabosti, organizacije procesov v podjetju ter razmer na trgu, pri kupcih in dobaviteljih ter konkurenci. In ravno to je namen analize poslovanja podjetja; ugotoviti posamezne prednosti in slabosti poslovanja podjetja ter tako pridobiti informacije, ki bi vodstvu podjetja pomagale sprejemati pravočasne in boljše odločitve, s katerimi bi povečali uspešnost poslovanja.

Predmet diplomskega dela je analiza poslovanja podjetja Makoter d.o.o. v letih 2013 in 2014 ter primerjava s konkurenčnim podjetjem in panogo, v kateri deluje v obdobju 2010–2014. V diplomskem delu bom s pomočjo podatkov iz računovodskih izkazov podjetja in izračunanih različnih kazalnikov analizirala posamezne dejavnike uspešnosti poslovanja in finančnega položaja podjetja. Namen analize je s pomočjo podatkov iz računovodskih izkazov pridobiti informacije, ki lahko služijo kot podlaga za sprejemanje odločitev, ki bi privedle k čim boljši uspešnosti poslovanja podjetja. Cilj analize poslovanja je ugotoviti, kako je proučevano podjetje poslovalo v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 in kako uspešno je v primerjavi s konkurenčnim podjetjem in panogo, v kateri deluje.

Za analiziranje računovodskih izkazov sem uporabila naslednje metode: analizo računovodskih izkazov v času oziroma vodoravno analizo, analizo strukturnih deležev oziroma navpično analizo in analizo s kazalniki. Osnovni vir podatkov za analizo poslovanja so revidirani podatki iz letnih poročil proučevanega podjetja za poslovni leti 2013 in 2014. Dobljene ugotovitve iz računovodskih izkazov sem dopolnila z izbranimi kazalniki, ki sem jih izračunala za obdobje petih let. Podatki, ki sem jih potrebovala za izračun kazalnikov proučevanega podjetja, konkurenčnega podjetja ter panoge za obdobje 2010–2014, so pridobljeni iz podatkovne baze GVIN.

Glede na to, da je bila inflacija v obdobju 2010–2014 relativno nizka, in sicer najnižja leta 2014, ko je znašala 0,2 %, in najvišja leta 2012, ko je znašala 2,7 % (Statistični urad Republike Slovenije, 2016), sem se odločila, da v nalogi zanemarim vpliv inflacije na računovodske izkaze, saj ne izkrivlja primerjave le teh v analiziranem obdobju.

Pri pisanju diplomskega dela sem ponekod naletela na težave, kot na primer pomanjkljivi oziroma nedostopni podatki, zato sem nekatere analize opravila v okviru danih omejitev, kar pa ni bistveno vplivalo na rezultate analize poslovanja obravnavanega podjetja.

Diplomsko delo je razdeljeno na šest poglavij; uvod, ki mu sledi prvo poglavje, v katerem sem predstavila proučevano podjetje Makoter d.o.o., dejavnost podjetja, vizijo in strategijo,

zaposlene ter njegovo zgodovino. V drugem, tretjem in četrtem poglavju sem analizirala izkaz poslovnega izida, bilanco stanja in izkaz denarnih tokov za poslovni leti 2014 in 2013 ter v petem naredila analizo poslovanja podjetja še s kazalniki. V šestem poglavju sem najprej predstavila konkurenčno podjetje, nato pa proučevano podjetje primerjala s konkurenčnim in s panogo. Temu sledi še sklepno poglavje.

1 PREDSTAVITEV PODJETJA

Podjetje Makoter proizvodnja embalaže, trgovina in storitve d.o.o. s sedežem v Cvenu 99D, 9240 Ljutomer, je družinsko podjetje, ki izdeluje polietilenske vrečke in folije. Ustanovljeno je bilo leta 1991 iz obrti Milice Makoter in nato Janka Makoterja. Osnovni kapital podjetja znaša 1.625.939,00 evrov (v nadaljevanju EUR) in je razdeljen med 3 lastnike, Makoter Milico s 60,90 % poslovnim deležem, Makoter Sašo s 25,00 % poslovnim deležem in Makoter Tomija s 14,10 % poslovnim deležem.

Začetek dejavnosti je bilo varjenje polietilenskih vrečk v pomožnih prostorih stanovanjske hiše. Danes je letna kapaciteta proizvodnje čez 6.000 ton izdelave in dodelave razne folije v vsakem oddelku. Podjetje proizvaja folije za industrijo, predvsem papirno, živilsko, prehrabeno, tekstilno in gradbeno ter razne vrečke za široko potrošnjo in reklamne vrečke, ponuja pa tudi storitve fleksotiska na polietilenske folije, papir in kaširane materiale. Prodajni program je prilagojen nabavnim željam kupcev v najrazličnejših proizvodnih panogah.

Vizija podjetja je utrditev položaja na domačem trgu in širjenje prodaje na tuje trge, skrb za ustrezno kakovost ter prilagajanje novim tehnologijam. V podjetju težijo h kakovosti poslovanja, kakovosti izdelkov in storitev, s čimer želijo doseči dolgoročno zadovoljstvo poslovnih partnerjev, optimizacijo poslovanja in ekonomsko rast podjetja.

Želja podjetja je biti vodilni proizvajalec polietilenske embalaže višjega kakovostnega razreda na tržišču Slovenije, v svetu pa primerljivo z najuspešnejšimi proizvajalci embalaže v Evropi. Cilj je zadovoljiti kupce izdelkov višjega cenovnega in kakovostnega razreda, široke potrošnje in industrijskih embalaž.

Strateške usmeritve podjetja so med drugim izpolnjevanje pričakovanj in zahtev kupcev ter ustvarjanje zaupanja v izdelke, ohranjanje in nadgrajevanje ugleda med poslovnimi partnerji, rast prihodkov in dobičkonosnosti ter rast stroškovne učinkovitosti, povečanje učinkovitosti poslovanja v vseh procesih, optimiziranje proizvodnega procesa, optimiziranje integriranega informacijskega sistema za spremljanje poslovanja in nadzor nad njim v vseh procesih.

Podjetje neprestano širi svoj prodajni program in povečuje število kupcev, pa tudi dobaviteljev. Kot je razvidno iz Tabele 1, so prihodki od prodaje v obdobju od leta 2010 do leta 2014, razen leta 2012, stalno naraščali, leta 2014 so presegali 20 milijonov EUR. Poslovno leto 2012 je postreglo z nekoliko slabšimi rezultati, kar je posledica manjše prodaje glede na leto 2011 in višjih stroškov plač zaradi povečanja števila zaposlenih in izplačanih dodatnih stimulacij k plači, nekoliko višji pa so bili tudi odhodki od financiranja. V proučevanem obdobju se je povečal tudi poslovni izid iz poslovanja (EBIT), ki je leta 2010 znašal 403.155 EUR, leta 2014 pa že 1.081.855 EUR. Tolikšno povečanje je pozitivno vplivalo na EBIT maržo; delež dobička iz poslovanja v prihodkih od prodaje je z 2,6 % v letu 2010, narastel na 5,4 % v letu 2014. Čisti poslovni izid je leta 2014 skoraj 3,5-krat višji kot leta 2010 in znaša 837.722 EUR, kar je ugodno vplivalo na čisto dobičkonosnost prihodkov od prodaje; delež čistega dobička v prihodkih od prodaje je leta 2010 znašal 1,6 %, leta 2014 pa že 4,2 %. V obdobju petih let so se povečala tudi sredstva podjetja za 16,5 % in konec leta 2014 znašajo 13.867.549 EUR. Zaradi ugodnih poslovnih rezultatov podjetja se povečuje tudi kapital, v primerjavi z letom 2010, ko je znašal 2.223.665 EUR, se je do leta 2014 podvojil in na dan 31.12.2014 znaša 4.652.571 EUR. Tudi čista dobičkonosnost kapitala se je v proučevanem obdobju povečala; leta 2010 je znašala 11,5 %, leta 2014 pa 19,8 %, ali povedano drugače, leta 2014 je ena denarna enota kapitala ustvarila 0,20 EUR dobička. S povečevanjem proizvodnje v podjetju se je povečalo tudi število zaposlenih. V poslovnem letu 2014 je bilo v podjetju zaposlenih povprečno 124 oseb oziroma 126 oseb ob koncu leta, v povprečju jih je bilo največ zaposlenih leta 2012, in sicer 128 oseb, najmanj pa leta 2010, in sicer 120 oseb.

Podjetje je v proučevanem obdobju za različne investicije v novo in posodobitev obstoječe proizvodne opreme namenilo preko 2 milijona v letih 2010 in 2014, okrog 1 milijon v letih 2011 in 2012, najmanj pa leta 2013, in sicer 286.784 EUR. Podjetje je investiralo predvsem v nabavo nove in posodobitev obstoječe opreme v proizvodnji, v dograditev oziroma posodobitev obstoječih gradbenih objektov ter v ostalo opremo in informacijski sistem. Največje posamične investicije v letih 2010–2012 so bile tiskarski stroj, varilni stroj in leta 2012 regenerativni termični oksidator (RTO), leta 2014 pa je največ sredstev podjetje namenilo za izgradnjo skladišč gotovih izdelkov, skladišča barv in zunanega skladiščnega platoja ter nabavo novega stroja za varjenje vrečk in posodobitev obstoječe opreme v proizvodnji. Nekaj investicij je bilo realiziranih tudi v ostalo opremo in informacijski sistem.

Tabela 1: Podatki o poslovanju v obdobju 2010–2014

Postavka v EUR	2010	2011	2012	2013	2014
Prihodki od prodaje	15.250.859	18.720.307	18.134.183	19.521.114	20.165.455
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	403.155	975.693	610.570	763.275	1.081.855
EBIT marža v %	2,6	5,2	3,4	3,9	5,4
Čisti poslovni izid	242.318	721.487	403.479	482.443	837.722
Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje v %	1,6	3,9	2,2	2,5	4,2
Sredstva (31. 12.)	11.900.976	12.482.845	12.559.926	11.832.664	13.867.549
Kapital (31. 12.)	2.223.665	2.939.709	3.343.189	3.827.432	4.652.571
Čista dobičkonosnost kapitala v %	11,5	27,9	12,8	13,5	19,8
Povprečno število zaposlenih	120	123	128	124	124
Investicije	2.760.229	884.854	962.927	286.784	2.309.039

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2011–2015; lastni izračuni.

Podjetje se zaveda, da je njegova poslovna uspešnost odvisna od zaposlenih, zato skrbi za njihov strokovni razvoj ter izobraževanje in usposabljanje, kar pozitivno vpliva na produktivnost – skrajšanje časov izdelave, dodatno izboljšanje kakovosti ter izkoriščanje lastne inovativnosti – kar je tudi eden ključnih dejavnikov zagotavljanja trajnostnega razvoja podjetja. Največ zaposlenih, 86,51 % je zaposlenih v proizvodnji, kjer delo poteka permanentno v treh izmenah, tudi ob vikendih in dela prostih dneh.

Podjetje posluje v skladu s standardom za zagotavljanje kakovosti ISO 9001, nenehno sledi novim tehnologijam na področju izdelave in predelave polietilenskih materialov ter jih sprti uvaja v proizvodne procese. V letu 2014 je podjetje uspešno izvedlo in potrdilo presojo kakovosti po sistemu ISO 9001.

V nadaljevanju bom podrobneje analizirala izkaz poslovnega izida podjetja, bilanco stanja in izkaz denarnih tokov za poslovni leti 2013 in 2014 ter analizo dopolnila s pomembnejšimi kazalniki.

2 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje prihodke in odhodke podjetja v določenem obdobju ter ustvarjeni poslovni izid, dobljen na podlagi razlike med prihodki in odhodki. Izkaz poslovnega izida je dinamičen računovodski izkaz, saj se nanaša na obdobje in ne na določen trenutek. Izkaz poslovnega izida temelji na t.i. načelu zaračunane prodaje in ga ne smemo enačiti s prejemki in izdatki, ki so denarni tokovi (Igličar, Hočevar, & Zaman Groff, 2013, str. 307).

Po SRS 19 (2014, str. 159) obstajajo temeljne in druge vrste poslovnega izida, ki pa jih novi SRS 21 (2015) ne opredeljuje več. Temeljne vrste poslovnega izida so poslovni izid iz

prodaje, poslovni izid iz celotnega poslovanja, poslovni izid iz rednega delovanja, celotni poslovni izid in čisti poslovni izid. Druge vrste poslovnega izida so prispevek za kritje, kosmati poslovni izid iz celotnega poslovanja, celotni poslovni izid skupaj s finančnimi odhodki, celotni poslovni izid skupaj z deleži zaposlencev v njem ter razširjeni dobiček in dohodek.

Zakon o gospodarskih družbah in SRS (SRS 25, 2014, str. 203; SRS 21, 2015, str. 127) za zunanje poslovno poročanje določa dve obliki izkaza poslovnega izida, ki se razlikujeta glede na način prikazovanja in ugotavljanja poslovnih odhodkov. Proučevano podjetje uporablja različico I.

2.1 Prihodki

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgov. Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Prihodki se razčlenjujejo na poslovne prihodke, finančne prihodke in druge prihodke. Poslovni prihodki in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki (SRS 18, 2014, str. 153; SRS 15, 2015, str. 97).

Iz Tabele 2 je razvidno, da je podjetje v letu 2014 ustvarilo 20.597.363 EUR celotnih prihodkov, kar je za 5 % več kot leta 2013. Poslovni prihodki skupaj s spremembo vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje znašajo 20.575.109 EUR in so se v primerjavi z letom 2013 prav tako povečali za 5 %, kar je posledica povečanja čistih prihodkov od prodaje in spremembe vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje. Finančni prihodki znašajo 8.655 EUR in so se v primerjavi z letom 2013 povečali za 32 %, razlika gre na račun natečenih obresti iz depozita in prejetih zamudnih obresti. Drugi prihodki so bili leta 2014 izkazani v višini 13.599 EUR in so se v primerjavi z letom 2013 povečali za 19 % iz naslova prejete odškodnine za neupravičeno reklamacijo, medtem ko so v letu 2013 izkazani drugi prihodki večinoma odškodnine, izplačane s strani zavarovalnic za škodo na osnovnih sredstvih.

Tabela 2: Struktura prihodkov v letih 2014 in 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Poslovni prihodki	20.575.109	99,89	19.545.977	99,91	105
1.1. Čisti prihodki od prodaje	20.165.455	97,90	19.521.114	99,78	103
1.2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	392.054	1,90	6.130	0,03	6.396
1.3. Drugi poslovni prihodki	17.600	0,09	18.733	0,10	94

se nadaljuje

Tabela 2: Struktura prihodkov v letih 2014 in 2013 (nad.)

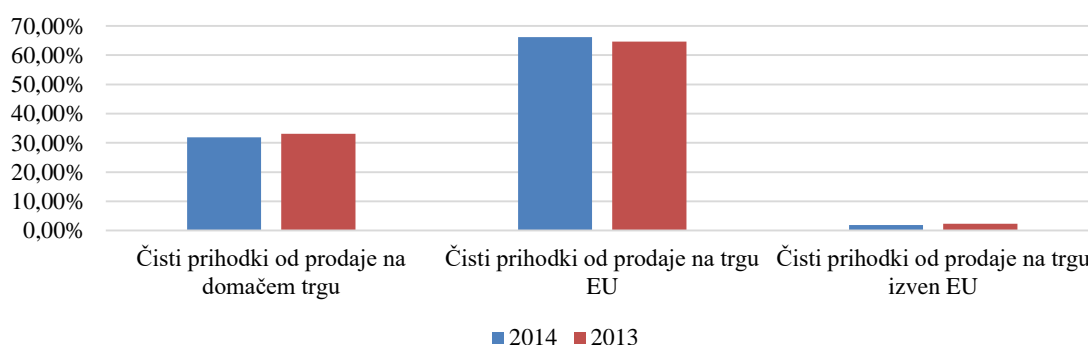
Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
2. Finančni prihodki	8.655	0,04	6.559	0,03	132
3. Drugi prihodki	13.599	0,07	11.462	0,06	119
Prihodki skupaj	20.597.363	100,00	19.563.998	100,00	105

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Poslovne prihodke podjetja sestavljajo čisti prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki. Čisti prihodki od prodaje znašajo 20.165.455 EUR in so se povečali za 3 % v primerjavi z letom 2013. Povečanje čistih prihodkov od prodaje gre na račun povečane prodaje večjim strateškim kupcem. Drugi poslovni prihodki so v letu 2014 nižji za 6 % in znašajo 17.600 EUR. Gre za prihodke iz naslova prodaje osnovnih sredstev, ki za podjetje niso več uporabna, in razne subvencije, povezane s poslovnimi učinki. Poslovne prihodke povečuje tudi razlika med vrednostjo zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje na koncu poslovnega obdobja in njihovo vrednostjo na začetku poslovnega obdobja v višini 392.054 EUR, ki je posledica novega načina prodaje večjemu nemškemu in avstrijskemu kupcu po sistemu konsignacije, ki zahteva večjo zalogo na odpoklic. Z navedenim zneskom povečujemo poslovne prihodke za pokrivanje stroškov v zalogah, ki niso bile prodane.

Struktura čistih prihodkov od prodaje, ki je prikazana s Sliki 1, je podobna v primerjalnih obdobjih; okrog tretjine prihodkov podjetje ustvari na domačem trgu, dve tretjini pa na tujem, pretežno na trgu Evropske Unije.

Slika 1: Struktura čistih prihodkov od prodaje v letih 2014 in 2013 po trgih

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2014, 2015.

V čistih prihodkih od prodaje v poslovnem letu 2014 imajo države naslednje deleže: Slovenija 31,9 %, Nemčija 21,4 %, Avstrija 21,3 %, Velika Britanija 6,9 %, Slovaška 6,7 %, Nizozemska 6,0 %, Švedska 2,1 %, Hrvaška 1,2 %, in ostali trgi (BiH, Švica,

Češka, Danska, Francija, Finska, Madžarska, Italija) 2,6 %. Leta 2013 je bila struktura podobna.

Finančni prihodki podjetja so prihodki iz posojil, danih drugim, in finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih, drugi prihodki pa predstavljajo prejete odškodnine in ostale neobičajne prihodke. Za samo analizo prihodkov so finančni in drugi prihodki vrednostno nepomembni, saj skupaj ne dosegajo niti 1 % vseh prihodkov, zato jih ne bom obširneje analizirala.

2.2 Odhodki

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev ali povečanj dolgov. Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Odhodki se razvrščajo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke, pri čemer poslovni odhodki in finančni odhodki predstavljajo redne odhodke (SRS 17, 2014, str. 147; SRS 14, 2015, str. 93).

Iz Tabele 3 je razvidno, da je podjetje v letu 2014 imelo odhodke v višini 19.705.350 EUR, kar je za 4 % več kot leta 2013. Poslovni odhodki znašajo 19.493.254 EUR in so se prav tako povečali za 4 % v primerjavi z letom 2013, pri čemer so se povečali stroški blaga, materiala in storitev ter stroški dela, medtem ko so se odpisi vrednosti in drugi poslovni odhodki zmanjšali. Finančni odhodki znašajo 201.604 EUR in so se v primerjavi z letom 2013 zmanjšali za 5 %; zmanjšali so se odhodki od obresti leasingov in kreditov ter odhodki za zamudne obresti dobaviteljem, je pa podjetje imelo leta 2014 odhodke iz oslabitve finančnih naložb; gre za odpis danega posojila podjetju v stečaju. Drugi odhodki so leta 2014 znašali 10.492 EUR in so se v primerjavi z letom 2013 zmanjšali za 35 %, saj je podjetje imelo manjše odhodke iz naslova plačanih odškodnin za zastoje kupcu.

Tabela 3: Struktura odhodkov v letih 2014 in 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Poslovni odhodki	19.493.254	98,92	18.782.702	98,80	104
1.1. Stroški blaga, materiala in storitev	15.081.930	76,54	14.494.958	76,25	104
1.2. Stroški dela	3.211.952	16,30	3.034.923	15,96	106
1.3. Odpisi vrednosti	1.130.186	5,74	1.178.952	6,20	96
1.4. Drugi poslovni odhodki	69.186	0,35	73.869	0,39	94

se nadaljuje

Tabela 3: Struktura odhodkov v letih 2014 in 2013 (nad.)

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
2. Finančni odhodki	201.604	1,02	211.256	1,11	95
2.1. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	10.000	0,05	622	0,00	1.608
2.2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	181.896	0,92	195.598	1,03	93
2.3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	9.708	0,05	15.036	0,08	65
3. Drugi odhodki	10.492	0,05	16.114	0,08	65
Odhodki skupaj	19.705.350	100,00	19.010.072	100,00	104

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Poslovni odhodki vključujejo stroške, ki se nanašajo na prodane proizvode in storitve, nabavno vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala, prevrednotovalne poslovne odhodke in druge poslovne odhodke (Igličar et al., 2013, str. 207).

Poslovni odhodki predstavljajo 99 % vseh odhodkov v obeh proučevanih obdobjih. Stroški blaga, materiala in storitev so v letu 2014 znašali 15.081.930 EUR, kar je za 4 % več kot leta 2013. V strukturi odhodkov so najpomembnejši, saj predstavljajo tri četrtine vseh odhodkov. Stroški dela so v letu 2014 znašali 3.211.952 EUR, kar je za 6 % več kot leta 2013. V strukturi odhodkov predstavljajo 16 % vseh odhodkov. Odpisi vrednosti so se v letu 2014 zmanjšali za 4 %, za 6 % pa drugi poslovni odhodki, ki so v strukturi odhodkov nepomembni, saj ne dosegajo niti 1 % vseh odhodkov.

Tabela 4 prikazuje strukturo stroškov blaga, materiala in storitev v letih 2014 in 2013, kjer največji delež predstavlja porabljeni material, kar 90 %, sledijo mu stroški storitev z 10 %. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala se je povečala za 34 % zaradi višjih cen vhodnih materialov oziroma blaga, vendar ne predstavlja niti 1 % v strukturi stroškov blaga, materiala in storitev.

Stroški porabljenega materiala so leta 2014 znašali 13.537.248 EUR in so se povečali za 3 % v primerjavi z letom 2013. Stroški materiala so se v primerjavi z letom 2013 povečali zaradi povečanega obsega proizvodnje in so leta 2014 znašali 12.252.937 EUR. Stroški energije so se v primerjavi z letom 2013 zmanjšali za 2 %, največ na račun znižanja uporabnine električnega omrežja. Drugi stroški materiala so se povečali za 3 %, kar je posledica višjih stroškov porabljenega materiala za vzdrževanje poslovne zgradbe.

Najvišja postavka stroškov storitev so transportne storitve, ki so se v primerjavi z letom 2013 povečale za 12 %. Za 11 % so se povečale tudi najemnine; podjetje plačuje najemnino za palete, v poslovnem najemu pa ima nekaj osebnih vozil, programsko opremo in podobno. Ker je podjetje v letu 2014 aktivno sodelovalo na sejnih, so se povečala tudi

povračila stroškov zaposlencem iz naslova obračunanih potnih nalogov v tujino in v povezavi s tem tudi drugi poslovni odhodki podjetja. Prav tako so se povečali drugi stroški storitev predvsem iz naslova večjih stroškov vzdrževanja proizvodnih in poslovnih prostorov in nekaterih storitev.

Tabela 4: Struktura stroškov blaga, materiala in storitev v letih 2014 in 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks_{14/13}
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	52.006	0,34	38.679	0,27	134
2. Stroški porabljenega materiala	13.537.248	89,76	13.100.245	90,38	103
2.1. Stroški materiala	12.252.937	81,24	11.817.895	81,53	104
2.2. Stroški energije	778.732	5,16	792.767	5,47	98
2.3. Drugi stroški materiala	505.579	3,35	489.582	3,38	103
3. Stroški storitev	1.492.676	9,90	1.356.034	9,36	110
3.1. Transportne storitve	506.139	3,36	450.366	3,11	112
3.2. Najemnine	178.816	1,19	160.383	1,11	111
3.3. Povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom	55.528	0,37	40.385	0,28	137
3.4. Drugi stroški storitev	752.194	4,99	704.898	4,86	107
Stroški blaga, materiala in storitev skupaj	15.081.930	100,00	14.494.958	100,00	104

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2014, 2015.

Stroški dela predstavljajo drugo največjo postavko med odhodki. V letu 2014 so znašali 3.211.952 EUR in so bili za 6 % višji v primerjavi z letom 2013. Povprečno število zaposlenih je enako v obeh primerjalnih obdobjih, so se pa stroški dela povečali zaradi uvedbe dodatnih stimulacij prisotnosti, višje letne nagrade za uspešnost in dviga plače za 2–4 % po plačilnih razredih. Stroški bruto plač so se povečali za 8 % v primerjavi z letom 2013, podobno tudi stroški drugih socialnih zavarovanj, medtem ko so se stroški pokojninskih zavarovanj povečali za 25 %. Drugi stroški dela (regres, nadomestilo za prehrano med delom, prevoz na delo ter oblikovane rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi) so se v primerjavi z letom 2013 zmanjšali za 11 %.

Med odpisi vrednosti je izkazana amortizacija v višini 1.074.498 EUR in je za 4 % nižja v primerjavi z letom 2013. Podjetje za obračunavanje amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija je obračunana po stopnjah, veljavnih za ustrezna amortizirljiva sredstva, in sicer podjetje amortizira gradbene objekte in naložbene nepremičnine po stopnji 2,5 %, proizvodjalne naprave in opremo po 10–12,5 % stopnji, računalniško opremo po 33,3–50 % stopnji, druge naprave in drobni inventar v

vrednosti manj kot 500 EUR in za katerega v podjetju ocenjujejo, da ima daljšo življenjsko dobo (na primer mobilni telefoni) po 20–25 % stopnji in neopredmetena sredstva po 10 % stopnji. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri opredmetenih osnovnih sredstvih znašajo 4.844 EUR in so se zmanjšali za 62 % v primerjavi z letom 2013; vrednost predstavlja razlika prodajne cene iz poslovnih knjig izločenega vozila pod knjigovodsko vrednostjo. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih so se povečali za 14 % in so leta 2014 znašali 50.844 EUR; gre za slabitev oziroma odpis terjatev.

Drugi poslovni odhodki predstavljajo druge stroške v višini 69.186 EUR. Le ti so se zmanjšali za 6 % v primerjavi z letom 2013, saj podjetje v letu 2014 ni imelo nekaterih stroškov, na primer stroškov vodnih povračil, meritev hrupa, pluzenja in čiščenja snega in podobno, so se pa povečali stroški udejstvovanja na sejmih.

Finančni odhodki podjetja so odhodki iz naslova slabitev finančnih naložb, finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank in finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti ter finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev. Med drugimi odhodki podjetje izkazuje odškodnine in ostale odhodke. Za samo analizo odhodkov so finančni in drugi odhodki nepomembni, saj skupaj dosegajo 1 % vseh odhodkov, zato jih ne bom obširneje analizirala.

2.3 Poslovni izid

Tabela 5: Poslovni izid v letih 2014 in 2013

Postavka v EUR	2014	2013	Indeks ^{14/13}
Poslovni prihodki	20.183.055	19.539.847	103
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	392.054	6.130	6.396
Poslovni odhodki	19.493.254	18.782.702	104
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	1.081.855	763.275	142
Finančni prihodki	8.655	6.559	132
Finančni odhodki	201.604	211.256	95
Poslovni izid iz financiranja	-192.949	-204.697	94
Poslovni izid iz rednega delovanja	888.906	558.578	159
Drugi prihodki	13.599	11.462	119
Drugi odhodki	10.492	16.114	65
Poslovni izid iz drugega delovanja	3.107	-4.652	-67
Celotni poslovni izid	892.013	553.926	161
Davek iz dobička	58.711	73.649	80
Odloženi davki	-4.420	-2.166	204
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	837.722	482.443	174

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Podjetje je v letu 2014 doseglo za 42 % višji poslovni izid iz poslovanja glede na leto 2013, kot je razvidno tudi iz Tabele 5, kar je predvsem posledica že prej omenjene

konsignacijske prodaje večjemu nemškemu in avstrijskemu kupcu, katerega posledica so večje zaloge na odpoklic (povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje v višini 392.054 EUR).

Podjetje je v obeh letih imelo negativni izid iz financiranja, vendar je le-ta bil v letu 2014 manjši za 11.748 EUR oziroma za 6 %, kar je posledica nižjih obresti iz naslova finančnih leasingov, medtem ko so obresti od bank ostale na približni enaki ravni.

Poslovni izid iz drugega delovanja ni bistveno prispeval k čistemu poslovnemu izidu, saj se v obeh letih vrti okrog 0.

Čisti poslovni izid po odbitku davka od dohodkov pravnih oseb in upoštevanjem odloženih davkov, znaša 837.722 EUR in je za 74 % višji kot leta 2013, ko je znašal 482.443 EUR, kar je v največji meri posledica povečanja vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje.

3 ANALIZA BILANCE STANJA

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje višino in strukturo sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan. Kaže torej premoženje, s katerim podjetje razpolaga (sredstva) na določen dan, in vire financiranja, s katerimi podjetje financira premoženje (obveznosti do virov sredstev) (Igličar et al., 2013, str. 300).

V primerjavi z izkazom poslovnega izida, ki je dinamičen računovodski izkaz, je bilanca stanja statičen računovodski izkaz, saj prikazuje sredstva in obveznosti do virov sredstev podjetja določenega dne. Bilanca stanja je kumulativni računovodski izkaz, kar pomeni, da so v njej vidne posledice preteklih poslovnih odločitev podjetja, ki se odražajo na višini in strukturi sredstev ter obveznosti do virov sredstev (Igličar et al., 2013, str. 301).

Kot je razvidno iz Tabele 6, so se sredstva in obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2014 v primerjavi z 31. 12. 2013 povečala za 17 %. Dolgoročna sredstva so se povečala za 24 %, kratkoročna sredstva za 11 %, relativno največ pa so se povečale kratkoročne aktivne časovne razmejitve, čeprav so v sami strukturi sredstev nepomembne. Tudi postavke virov sredstev so se povečale, in sicer kapital za 22 %, rezervacije za 11 %, dolgoročne obveznosti za 31 % in kratkoročne obveznosti za 10 %.

Tabela 6: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Dolgoročna sredstva	7.123.872	51,37	5.761.437	48,69	124
2. Kratkoročna sredstva	6.742.287	48,62	6.071.010	51,31	111
3. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	1.390	0,01	217	0,00	641
Skupaj sredstva	13.867.549	100,00	11.832.664	100,00	117
1. Kapital	4.652.571	33,55	3.827.432	32,35	122
2. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	255.867	1,85	229.869	1,94	111
3. Dolgoročne obveznosti	2.602.124	18,76	1.992.581	16,84	131
4. Kratkoročne obveznosti	6.356.987	45,84	5.782.782	48,87	110
5. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	0	0,00	0	0,00	-
Obveznosti do virov sredstev	13.867.549	100,00	11.832.664	100,00	117

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Sredstva lahko opredelimo kot gospodarske dejavnike, ki jih upravlja oziroma z njimi razpolaga podjetje in od njih pričakuje gospodarske koristi ter jih je mogoče zanesljivo izmeriti (Igličar et al., 2013, str. 114).

Obveznosti do virov sredstev so gospodarska kategorija, ki izkazuje, kako podjetje financira sredstva oziroma od koga je pridobilo sredstva za financiranje svojega poslovanja. Vsebinsko jih delimo na kapital, dolgove in pasivne časovne razmejitve (Igličar et al., 2013, str. 159, 160).

Struktura sredstev in obveznosti do virov sredstev je podobna v obeh proučevanih obdobjih; polovico sredstev predstavljajo dolgoročna sredstva in drugo polovico kratkoročna, med obveznostmi do virov sredstev pa tretjino kapital in dve tretjini dolgovi. Slaba 2 % predstavljajo rezervacije, kratkoročne pasivne časovne razmejitve pa manj kot 1 % sredstev, zato jih posebej ne bom analizirala.

3.1 Dolgoročna sredstva

Z dolgoročnimi sredstvi razumemo stvari in pravice, ki zaradi sodelovanja v poslovnem procesu postopno prenašajo svojo vrednost na poslovne učinke in se v svojo prvotno pojavno obliko praviloma vračajo v obdobju, daljšem od enega leta (Igličar et al., 2013, str. 116).

Med dolgoročna sredstva uvrščamo neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev, opredmetena osnovna sredstva, naložbene nepremičnine, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne poslovne terjatve in odložene terjatve za davek.

Tabela 7: Struktura dolgoročnih sredstev na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	38.419	0,54	34.632	0,60	111
1.1. Neopredmetena sredstva	37.541	0,53	33.754	0,59	111
1.2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitev	878	0,01	878	0,02	100
2. Opredmetena osnovna sredstva	6.989.019	98,11	5.642.557	97,94	124
2.1. Zemljišča	44.306	0,62	44.306	0,77	100
2.2. Zgradbe	1.752.603	24,60	1.766.500	30,66	99
2.3. Proizvajalne naprave in stroji	3.216.321	45,15	3.233.208	56,12	99
2.4. Druge naprave in oprema, drobní inventar in druga opredmetena osnovna sredstva	589.326	8,27	564.658	9,80	104
2.5. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	1.256.604	17,64	23.150	0,40	5.428
2.6. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	129.859	1,82	10.735	0,19	1.210
3. Naložbene nepremičnine	37.482	0,53	38.911	0,68	96
4. Dolgoročne finančne naložbe	13.494	0,19	6.259	0,11	216
5. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	1.961	0,03	0	0,00	-
6. Odložene terjatve za davek	43.497	0,61	39.078	0,68	111
Dolgoročna sredstva skupaj	7.123.872	100,00	5.761.437	100,00	124

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Tabela 7 prikazuje strukturo dolgoročnih sredstev na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013. Dolgoročna sredstva na dan 31. 12. 2014 znašajo 7.123.872 EUR in so se v primerjavi z 31. 12. 2013 povečala za 24 %, največ na račun opredmetenih osnovnih sredstev, ki so se prav tako povečala za 24 %. Podjetje je v letu 2014 investiralo preko 2 milijona EUR v novo proizvodno opremo in posodobitev obstoječe, od tega največ za izgradnjo skladišč gotovih izdelkov, skladišča barv in zunanjšega skladiščnega platoja ter nabavo novega stroja za varjenje vrečk in posodobitev obstoječe opreme v proizvodnji. Poleg navedenega je podjetje investiralo tudi v informacijski sistem. Na dan 31. 12. 2014 ima podjetje v gradnji oziroma izdelavi nepremičnine v vrednosti 1.256.604 EUR, za pridobitev osnovnih

sredstev pa je plačalo predujme v višini 129.859 EUR. Opredmetena osnovna sredstva so v strukturi dolgoročnih sredstev najpomembnejša, saj predstavljajo 98 % vrednosti.

Iz Tabele 8 je razvidno, da znaša nabavna vrednost neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin na dan 31. 12. 2014 16.717.598 EUR in njihova neodpisana vrednost 5.677.579 EUR. Neopredmetena sredstva predstavljajo predvsem vlaganja v informacijski sistem, deloma tudi vlaganja v tuja osnovna sredstva. Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi podjetje izkazuje zemljišča v vrednosti 44.306 EUR in poslovno ter proizvodne zgradbe v vrednosti 1.752.603 EUR. Opredmetena osnovna sredstva in naložbene nepremičnine so vrednotene po modelu nabavne vrednosti. Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi so evidentirani tudi stroji in oprema za proizvodnjo v neodpisani vrednosti 3.216.321 EUR ter ostala oprema in drobni inventar v vrednosti 589.326 EUR. Naložbene nepremičnine v vrednosti 37.482 EUR predstavljata dve stanovanji v Ljutomeru, ki sta v lasti podjetja in sta dani v najem.

Tabela 8: Pregled nabavne vrednosti, odpisane vrednosti in neodpisane vrednosti neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin v lasti podjetja na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013

Postavka v EUR	Neopredmetena sredstva	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in nadomestni deli	Drobni inventar in druga opredmetena osnovna sredstva	Naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1.	146.503	44.306	2.600.379	11.498.133	1.300.659	57.178	15.647.158
Pridobitve	18.699	0	62.024	843.283	151.578	0	1.075.584
Odtujitve	0	0	0	0	5.144	0	5.144
Stanje 31. 12.	165.202	44.306	2.662.403	12.341.416	1.447.093	57.178	16.717.598
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1.	112.749	0	833.879	8.264.925	736.001	18.267	9.965.821
Amortizacija	14.912	0	75.921	860.170	122.066	1.429	1.074.498
Odtujitve	0	0	0	0	300	0	300
Stanje 31. 12.	127.661	0	909.800	9.125.095	857.767	19.696	11.040.019
NEODPISANA VREDNOST							
Neodpisana vrednost 1. 1.	33.754	44.306	1.766.500	3.233.208	564.658	38.911	5.681.337
Neodpisana vrednost 31. 12.	37.541	44.306	1.752.603	3.216.321	589.326	37.482	5.677.579

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Dolgoročne finančne naložbe podjetja na dan 31. 12. 2014 so se v primerjavi z 31. 12. 2013 povečale za dolgoročno dano posojilo fizični osebi v vrednosti 7.235 EUR. Med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami podjetje izkazuje terjatve iz naslova prodaje

blaga kupcem, ki so v postopku prisilne poravnave in je obveznost za plačilo odložena. Za 11 % so se povečale tudi odložene terjatve za davek iz naslova rezervacij za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, ki na dan 31. 12. 2014 znašajo 43.497 EUR.

3.2 Kratkoročna sredstva

S kratkoročnimi sredstvi razumemo stvari, pravice in denar, ki se zaradi sodelovanja v poslovnem procesu porabijo, prehajajo iz ene pojavne oblike v drugo in se v prvotno pojavno obliko praviloma vračajo v obdobju, krajšem od enega leta (Igličar et al., 2013, str. 116).

Med kratkoročna sredstva uvrščamo sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo, zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve in denarna sredstva.

Tabela 9: Struktura kratkoročnih sredstev na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Zaloge	2.448.426	36,31	1.862.453	30,68	131
1.1. Material	1.203.100	17,84	993.113	16,36	121
1.2. Nedokončana proizvodnja	399.574	5,93	327.570	5,40	122
1.3. Proizvodi	845.591	12,54	540.365	8,90	156
1.4. Trgovsko blago	161	0,00	1.405	0,02	11
2. Kratkoročne finančne naložbe	300.837	4,46	369.243	6,08	81
2.1. Kratkoročna posojila	300.837	4,46	369.243	6,08	81
3. Kratkoročne poslovne terjatve	3.986.058	59,12	3.833.381	63,14	104
3.1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	3.855.351	57,18	3.647.666	60,08	106
3.2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	130.707	1,94	185.715	3,06	70
4. Denarna sredstva	6.966	0,10	5.933	0,10	117
Kratkoročna sredstva skupaj	6.742.287	100,00	6.071.010	100,00	111

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Kratkoročna sredstva na dan 31. 12. 2014 znašajo 6.742.287 EUR in so se v primerjavi z 31. 12. 2013 povečala za 11 %, kar je razvidno tudi iz Tabele 9. Največ so se povečale zaloge, in sicer zaloga proizvodov za 56 %, zaloga materiala za 21 % in nedokončana proizvodnja za 22 %. Zaloga materiala se je povečala zaradi večje količine nabavljenih osnovnih surovin za izdelke ob koncu poslovnega leta, ki je izhajala iz ocene, da se bo cena surovin po novem letu povišala, zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov pa so se povečale zaradi že prej omenjene konsignacijske prodaje večjemu nemškemu in avstrijskemu kupcu, katerega posledica so večje zaloge na odpoklic. Odpisov

vrednosti zalog v letu 2014 ni bilo, saj v podjetju ocenjujejo glede na stanje na tržišču, gibanje in starost zalog, da knjigovodska vrednost zalog ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog.

Za 6 % so se povečale kratkoročne terjatve do kupcev, kar je posledica podaljšanja roka plačil pri nekaterih kupcih iz 60 oziroma 75 dni na 90 dni. Delno je povečanje terjatev povezano tudi s konsignacijskimi skladišči. Popravek vrednosti terjatev do kupcev na dan 31. 12. 2014 znaša 47.652 EUR in se v primerjavi z 31. 12. 2013 ni spremenil, je pa podjetje imelo prevrednotovalne poslovne odhodke v višini 50.844 EUR zaradi oslabitve oziroma odpisov poslovnih terjatev do podjetij, izbranih iz poslovnega oziroma sodnega registra in podjetij v postopku prisilne poravnave ter odhodke iz naslova odkupa terjatev. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih so se zmanjšale za 30 %, največ na račun zmanjšanja terjatev za vračilo razlike med vstopnim in obračunanim davkom na dodano vrednost.

Kratkoročne finančne naložbe predstavljajo dana posojila fizičnim in pravnim osebam v vrednosti 300.837 EUR. V primerjavi z 31. 12. 2013 so se zmanjšale za 19 %, kar je predvsem posledica sprostitev depozita v višini 60.000 EUR in oslabitve vrednosti kratkoročno danega posojila v višini 10.000 EUR do podjetja, ki je pristalo v stečaju.

Čeprav se je zmanjšala tudi zaloga trgovskega blaga za 89 % in so se za 17 % povečala denarna sredstva, pa sama sprememba nima bistvenega učinka na vrednost kratkoročnih sredstev.

3.3 Kapital

Kapital je trajen vir financiranja, ki so ga v podjetje vložili lastniki ob ustanovitvi podjetja. Lastniki oziroma imetniki kapitala so hkrati lastniki podjetja. Kapital je obveznost podjetja do lastnikov, ki praviloma ne zapade v plačilo, razen če podjetje preneha poslovati ali je izjemoma sprejet ustrezen sklep o zmanjšanju kapitala (Igličar et al., 2013, str. 160).

Tabela 10: Struktura kapitala na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Osnovni kapital	1.625.939	34,95	1.625.939	42,48	100
2. Kapitalske rezerve	102.076	2,19	102.076	2,67	100
3. Rezerve iz dobička	148.426	3,19	106.761	2,79	139
3.1. Zakonske rezerve	148.426	3,19	106.761	2,79	139
4. Presežek iz prevrednotenja	-9.993	-0,21	2.590	0,07	-386

se nadaljuje

Tabela 10: Struktura kapitala na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013 (nad.)

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
5. Preneseni čisti poslovni izid	1.990.066	42,77	1.531.529	40,01	130
6. Čisti poslovni izid poslovnega leta	796.057	17,11	458.537	11,98	174
Kapital skupaj	4.652.571	100,00	3.827.432	100,00	122

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Tabela 10 prikazuje strukturo kapitala podjetja, ki na dan 31. 12. 2014 znaša 4.652.571 EUR in se je v primerjavi z 31. 12. 2013 povečal za 22 %. Osnovni kapital znaša 1.625.939 EUR in je razdeljen med 3 lastnike, ki sem jih predstavila že v 1 poglavju.

Med kapitalske rezerve je razvrščen splošni prevrednotovalni popravek kapitala, ki znaša 102.076 EUR in se nanaša na revalorizacijski popravek kapitala, nastal v letih 1995–2001. Podjetje je po sklepu uprave odvedlo 5 % čistega dobička poslovnega leta (brez upoštevanih odloženih davkov) med zakonske rezerve, ki so se povečale za 39 % v primerjavi z letom 2013 in na dan 31. 12. 2014 znašajo 148.426 EUR. Podjetje je konec poslovnega leta 2014 na podlagi aktuarskega izračuna uskladilo stanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi na višjo vrednost; nastali aktuarski primanjkljaj v višini 12.583 EUR zmanjšuje presežek iz prevrednotenja, ki je konec leta 2014 negativen in znaša 9.993 EUR. Preneseni čisti dobiček predstavlja nerazporejeni čisti dobiček iz prejšnjih obdobj. Na dan 31. 12. 2014 znaša 1.990.066 EUR in se je v primerjavi z letom 2013 povečal za 30 %. Čisti poslovni izid poslovnega leta 2014 predstavlja čisti poslovni izid poslovnega leta z upoštevanjem oblikovanja odloženih davkov, zmanjšan za znesek, razporejen med zakonske rezerve in znaša 796.057 EUR. V primerjavi z 31. 12. 2013 se je povečal za 74 %.

3.4 Rezervacije

Rezervacije se uvrščajo med dolgoročne pasivne časovne razmejitve in se oblikujejo za sedanje obveze, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in se bodo po predvidevanjih poravnale v prihodnjih obdobjih ter katerih velikost je mogoče zanesljivo oceniti. Namen rezervacij je, da z vnaprej vračunanimi stroški zberemo zneske, ki bodo v prihodnosti omogočili pokritje takrat nastalih stroškov. Rezervacije niso dejanske, ampak pričakovane obveznosti in jih obravnavamo kot dolgove v širšem smislu (Igličar et al., 2013, str. 125).

Podjetje je imelo na dan 31. 12. 2013 oblikovane rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi v skupni višini 229.869 EUR, od tega rezervacije iz naslova jubilejnih nagrad v višini 89.847 EUR in rezervacije iz naslova odpravnin ob upokojitvi v višini 140.021 EUR. V letu 2014 je podjetje izplačalo za 7.149 EUR jubilejnih nagrad in

konec leta 2014 na podlagi aktuarskega izračuna uskladilo stanje rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, ki so se v primerjavi z letom prej povečale za 11 %. Podjetje ima tako na dan 31. 12. 2014 oblikovane rezervacije v skupni višini 255.867 EUR, od tega rezervacije iz naslova jubilejnih nagrad v višini 91.995 EUR in rezervacije iz naslova odpravnin ob upokojitvi v višini 163.872 EUR.

3.5 Dolgovi

Obveznosti iz dolgov pomenijo dolžniško financiranje podjetja, saj jih mora podjetje ob roku zapadlosti poravnati oziroma jih vrniti. Dolgoročna obveznost je obveznost, ki zapade v plačilo v roku, daljšem od leta dni. Kratkoročna je obveznost, ki zapade v plačilo v največ letu dni. Vsebinsko obveznosti iz dolgov delimo na finančne in na poslovne obveznosti (Igličar et al., 2013, str. 171).

Finančne obveznosti so posledica izposojanja sredstev od drugih, bodisi v obliki posojil ali izdanih vrednostnih papirjev. Med finančnimi obveznostmi se izkazujejo tudi obveznosti do najemodajalcev v primeru finančnega najema sredstev. Poslovne obveznosti nastajajo v zvezi z izvajanjem osnovnega poslovanja podjetja in jih delimo na obveznosti do dobaviteljev, obveznosti za prejete predujme, obveznosti do zaposlenih, obveznosti do države in druge obveznosti (Igličar et al., 2013, str. 171, 172).

Tabela 11: Struktura dolgov na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
1. Dolgoročne finančne obveznosti	2.602.124	29,04	1.992.581	25,63	131
1.1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	1.298.705	14,50	739.503	9,51	176
1.2. Druge dolgoročne finančne obveznosti	1.303.419	14,55	1.253.078	16,12	104
Dolgoročne obveznosti skupaj	2.602.124	29,04	1.992.581	25,63	131
2. Kratkoročne finančne obveznosti	1.573.540	17,56	1.609.867	20,70	98
2.1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	1.152.495	12,86	1.238.351	15,93	93
2.2. Druge kratkoročne finančne obveznosti	421.045	4,70	371.516	4,78	113

se nadaljuje

Tabela 11: Struktura dolgov na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013 (nad.)

Postavka v EUR	2014	Struktura v %	2013	Struktura v %	Indeks _{14/13}
3. <i>Kratkoročne poslovne obveznosti</i>	4.783.447	53,39	4.172.915	53,67	115
3.1. <i>Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev</i>	4.409.412	49,22	3.816.346	49,08	116
3.2. <i>Druge kratkoročne poslovne obveznosti</i>	374.035	4,17	356.569	4,59	105
Kratkoročne obveznosti skupaj	6.356.987	70,96	5.782.782	74,37	110
Obveznosti skupaj	8.959.111	100,00	7.775.363	100,00	115

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Tabela 11 prikazuje strukturo dolgov na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013. Obveznosti podjetja na dan 31. 12. 2014 znašajo 8.959.111 EUR in so se v primerjavi z 31. 12. 2013 povečale za 15 %. Dolgoročne obveznosti so se v primerjavi z 31. 12. 2013 povečale za 31 %, kratkoročne obveznosti pa za 10 %. V strukturi obveznosti se razmerje ni bistveno spremenilo; na dan 31. 12. 2013 so dolgoročne obveznosti predstavljale 26 %, kratkoročne pa 74 %, na dan 31. 12. 2014 pa so se dolgoročne obveznosti povečale za 3 odstotne točke, kratkoročne za 3 zmanjšale. Če pogledamo vsebino obveznosti, podjetje na dan 31. 12. 2014 izkazuje dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti v skupnem znesku 4.175.664 EUR, kar je za 16 % več v primerjavi z letom 2013, in kratkoročne poslovne obveznosti v vrednosti 4.783.447 EUR, 15 % več kot leta 2013.

Dolgoročne finančne obveznosti so obveznosti iz naslova najetih dolgoročnih posojil pri bankah v Sloveniji v višini 1.298.705 EUR in finančnih najemov oziroma leasingov v višini 1.303.419 EUR. Podjetje ima v finančnem najemu tri stroje za varjenje vrečk, kosilnico, tovorno vozilo in tiskarski stroj. Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi so prikazane kratkoročne finančne obveznosti in del dolgoročnih finančnih obveznosti do bank, ki zapadejo v odplačilo v letu 2015 v skupni vrednosti 1.152.495 EUR in druge kratkoročne finančne obveznosti v skupni vrednosti 421.045 EUR. Podjetje je v letu 2014 povečalo dolgoročne obveznosti do bank za več kot 1 milijon EUR in financiralo nabavo osnovnih sredstev preko finančnega najema v skupni vrednosti 0,5 milijona EUR ter občasno koristilo kratkoročni okvirni kredit, hkrati pa med letom odplačalo dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti v skupni vrednosti več kot 2 milijona EUR.

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi podjetje izkazuje kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v višini 4.409.412 EUR, obveznosti za prejete predujme v višini 2.160 EUR, kratkoročne poslovne obveznosti iz naslova plač (bruto plača in prispevki ter nadomestila zaposlenim v zvezi s plačo) ter druge obveznosti (davek od dohodka pravnih oseb, okoljske dajatve, ipd.) v višini 371.875 EUR. Obveznosti do dobaviteljev so se povečale za 16 %, pri čemer so se obveznosti do dobaviteljev v tujini

povečale za 54 %, obveznosti do dobaviteljev v državi pa so se zmanjšale za 8 %. Ostale postavke se bistveno niso spremenile.

4 ANALIZA IZKAZA DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je temeljni računovodski izkaz, v katerem so prikazane spremembe denarnih sredstev v obdobju, za katerega se sestavlja. Izkaz denarnih tokov prikazuje prejeme, ki pomenijo povečanje denarnih sredstev, ter izdatke, ki pomenijo zmanjšanje denarnih sredstev (Igličar et al., 2013, str. 332).

V izkazu denarnih tokov se le ti prikazujejo ločeno za posamezne dejavnosti poslovanja, in sicer na denarne tokove pri poslovanju, denarne tokove pri naložbenju in denarne tokove pri financiranju. Denarni tokovi pri poslovanju zajemajo denarne tokove, ki so povezani z nabavo prvin poslovnega procesa (razen osnovnih sredstev) ter ustvarjanjem in prodajo proizvodov. Denarni tokovi pri naložbenju zajemajo denarne tokove, ki so v izbranem obdobju povezani s spremembo vseh vrst dolgoročnih sredstev in kratkoročnih finančnih naložb. Denarni tokovi pri financiranju zajemajo denarne tokove, ki so povezani s spremembami kapitala in finančnih dolgov v izbranem obdobju, razen spremembe kapitala, ki je posledica ustvarjenega poslovnega izida, saj se ta sprememba v izkazu denarnih tokov prikazuje pri denarnih tokovih pri poslovanju (Igličar et al., 2013, str. 334, 335).

SRS (SRS 26, 2014, str. 213, SRS 22, 2015, str. 134) opredeljuje dve metodi sestave izkaza denarnih tokov, in sicer po neposredni metodi (različica I) ali po posredni metodi (različica II). Kot ugotavlja Igličar (2011, str. 208), se metodi razlikujeta pri načinu prikazovanja denarnih tokov pri poslovanju, saj naj bi bili denarni tokovi pri investiranju ter financiranju pri obeh metodah prikazani neposredno in pridobljeni iz poslovnih knjig. Pri neposredni metodi so denarni tokovi pri poslovanju prikazani po posameznih glavnih vrstah prejemkov in izdatkov. Podatki za sestavljanje neposredne metode se lahko pridobijo le iz notranjih evidenc podjetja. Pri posredni metodi so denarni tokovi pri poslovanju prikazani posredno, kot nadalje ugotavlja Igličar (2011, str. 209), saj jih lahko ugotovimo tako, da iz poslovnih prihodkov in poslovnih odhodkov, ki so izkazani v izkazu poslovnega izida, izločimo nedenarne prihodke in odhodke (amortizacijo, prevrednotovalne prihodke in odhodke) ter dodamo spremembe poslovnih postavk v bilanci stanja, ki vplivajo na prejeme in izdatke pri poslovanju. Za sestavljanje izkaza denarnih tokov po posredni metodi moramo torej predhodno sestaviti izkaz poslovnega izida in bilanco stanja. Proučevano podjetje uporablja posredno metodo izkaza denarnih tokov.

Tabela 12: Izkaz denarnih tokov v letih 2014 in 2013

Postavka v EUR	2014	2013	Indeks _{14/13}
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
a) Postavke izkaza poslovnega izida	2.097.912	1.807.077	116
• Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	20.194.261	19.552.001	103
• Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-18.042.058	-17.673.441	102
• Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-54.291	-71.483	76
b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	-106.615	-36.871	289
• Začetne manj končne poslovne terjatve	-150.794	50.096	-301
• Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-1.173	2.371	-49
• Začetne manj končne odložene terjatve za davek	-4.419	-2.167	204
• Začetne manj končne zaloge	-585.973	-111.383	526
• Končni manj začetni poslovni dolgovi	609.746	-594	-102.651
• Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	25.998	24.806	105
c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b)	1.991.297	1.770.206	112
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
a) Prejemki pri naložbenju	287.935	0	-
• Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje	176	0	-
• Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	2.184	0	-
• Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	2.765	0	-
• Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	282.810	0	-
b) Izdatki pri naložbenju	-1.435.255	-339.623	423
• Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-18.699	-4.054	461
• Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-1.115.341	-275.569	405
• Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-10.000	0	-
• Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-291.215	-60.000	485
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	-1.147.320	-339.623	338

se nadaljuje

Tabela 12: Izkaz denarnih tokov v letih 2014 in 2013 (nad.)

Postavka v EUR	2014	2013	Indeks _{14/13}
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
a) Prejemki pri financiranju	1.553.425	500.000	311
• Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	1.018.873	94.444	1.079
• Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	534.552	405.556	132
b) Izdatki pri financiranju	-2.396.369	-1.931.937	124
• Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-181.110	-196.890	92
• Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	-409.330	-818.695	50
• Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-1.805.929	-916.352	197
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	-842.944	-1.431.937	59
D. KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	6.966	5.933	117
a) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)	1.033	-1.354	-76
b) Začetno stanje denarnih sredstev	5.933	7.287	81

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015.

Čadež (2013, str. 134) ugotavlja, da praviloma podjetja ne bankrotirajo zaradi izgube pri poslovanju, ampak zato, ker nimajo denarja za poravnavo svojih obveznosti, torej zato, ker so plačilno nesposobna ali nelikvidna. Praviloma bi naj podjetje pri poslovanju dosegalo tolikšne prejemke, da bi zadostovali za financiranje osnovnega poslovanja, za vračanje posojil, nove naložbe in plačevanje dividend še ugotavljajo Igličar, Hočevar in Zaman Groff (2013, str. 337).

Iz izkaza denarnih tokov, prikazanega v Tabeli 12, je razvidno, da ima podjetje v letu 2014 prebitek prejemkov pri poslovanju, da pa izdatkov pri naložbenju in financiranju ne pokriva s prejemki pri naložbenju in financiranju, ampak s prejemki iz poslovanja, medtem ko v letu 2013 niti prejemki iz poslovanja niso zadostovali. V primeru, da so izdatki večji od prejemkov, to ni dober znak za tekoče poslovanje in zagotavljanje plačilne sposobnosti na dolgi rok.

Podjetje je v obeh proučevanih obdobjih doseglo pozitivni denarni tok pri poslovanju, ki je leta 2014 znašal 2 milijona EUR, leta 2013 pa 1,8 milijona EUR, kar je posledica predvsem višjih prihodkov nad odhodki. Čista obratna sredstva so se v letu 2014 zmanjšala za 106.615 EUR, kar je posledica zmanjšanja poslovnih terjatev v višini 150.794 EUR in zalog v višini 585.973 EUR ter povečanja poslovnih dolgov v višini 609.746 EUR. V letu 2013 so se čista obratna sredstva zmanjšala za 36.871 EUR, in sicer na račun povečanja poslovnih terjatev za 50.096 EUR ter zmanjšanja zalog v višini 111.383 EUR v primerjavi z letom 2012.

Denarni tok pri naložbenju pomeni razliko med prejemki in izdatki iz naložbenja (investiranje in dezinvestiranje). Le-ta je bil v letu 2014 negativen v višini 1.147.320 EUR oziroma negativen v višini 339.623 EUR leto poprej. Tako visok negativen denarni tok pri naložbenju v letu 2014 je predvsem posledica visokih izdatkov za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev v novo proizvodno opremo in posodobitev obstoječe v višini 1.115.341 EUR in izdatkov za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb, kratkoročno danih posojil, v višini 291.215 EUR. V letu 2013 so izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev znašali le 275.569 EUR, izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb pa 60.000 EUR.

Denarni tok pri financiranju pomeni razliko med prejemki in izdatki iz financiranja. Le-ta je bil negativen, in sicer leta 2014 v višini 842.944 EUR in leta 2013 v višini 1.431.937 EUR, kar je predvsem posledica višjih izdatkov za odplačila finančnih obveznosti; v letu 2014 je bilo za 661.834 EUR več izdatkov za odplačila finančnih obveznosti kot prejemkov od povečanja finančnih obveznosti, v letu 2013 pa 1.235.047 EUR več izdatkov nad prejemki.

Denarni izid, prebitek prejemkov ali izdatkov, je razlika med prejemki in izdatki v obračunskem obdobju. V letu 2014 je podjetje plačilno sposobno, saj ima za 0,03 % oziroma 1.033 EUR več prejemkov kot izdatkov iz celotnega poslovanja, medtem ko je imelo v letu 2013 za 0,06 % oziroma 1.354 EUR več izdatkov kot prejemkov iz celotnega poslovanja. Pozitiven denarni izid v letu 2014 pomeni, da podjetje s prejemki pri poslovanju pokriva tako izdatke pri poslovanju kot tudi izdatke pri naložbenju in financiranju, kar mu v letu 2013 ni uspelo, da pa je razlika med prejemki in izdatki v obračunskem obdobju minimalna. Zavedati se moramo, da negativni denarni tok na dolgi rok pomeni nelikvidnost podjetja.

5 ANALIZA POSLOVANJA S KAZALNIKI

Analiza s kazalniki je najbolj razširjena metoda oziroma tehnika za analiziranje računovodskih izkazov. Kazalniki so relativna števila, dobljena z delitvijo določene gospodarske kategorije s kako drugo. Kazalniki so lahko izraženi kot stopnja udeležbe, indeksi in koeficienti (Igličar & Hočevar, 2011, str. 259).

Kot ugotavlja Igličar (2011, str. 259), lahko iz računovodskih izkazov izračunamo veliko različnih kazalnikov, saj lahko primerjamo najrazličnejše postavke, sama bom v diplomskem delu uporabila tiste, ki se mi zdijo najbolj ključni.

➤ Kazalniki financiranja

Kazalniki financiranja so usmerjeni v analizo financiranja podjetja, pri čemer nas zanima struktura financiranja in z njo povezana sposobnost podjetja za najemanje novih dolgov (Igličar & Hočevar, 2011, str. 260).

Osnovni kazalniki te skupine so:

$$\text{Delež kapitala v financiranju} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (1)$$

$$\text{Kazalnik finančnega vzvoda} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}} \quad (2)$$

Delež kapitala v financiranju je izračunan v enačbi (1) in kaže delež oziroma odstotek kapitala med obveznostmi do virov sredstev. Pove nam, ali je podjetje finančno tvegano za upnike. Kazalnik finančnega vzvoda, izračunan v enačbi (2) le na drugačen način prikazuje strukturo financiranja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 260, 262).

Tabela 13: Izračun kazalnikov financiranja

Postavka v EUR	2014	2013
Kapital	4.652.571	3.827.432
Dolgovi	8.959.111	7.419.221
Obveznosti do virov sredstev	13.867.549	11.832.664
Delež kapitala v financiranju v %	33,6	32,3
Kazalnik finančnega vzvoda	1,93	1,94

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015; lastni izračuni.

Vrednost kazalnikov financiranja se na dan 31. 12. 2014 in 31. 12. 2013 bistveno ne razlikuje, kot je razvidno iz Tabele 13. Podjetje ima relativno nizek delež kapitala in visok delež obveznosti v strukturi obveznosti do virov sredstev oziroma, kot je razvidno iz kazalnika finančnega vzvoda, ima podjetje skoraj dvakrat več dolgov kot kapitala. Kazalniki financiranja za podjetje niso ugodni; manjši je delež kapitala oziroma večji je delež dolgov med viri financiranja, večja je finančna odvisnost podjetja od zunanjih virov financiranja, posledično je podjetje finančno bolj tvegano. Bolj ko je podjetje finančno tvegano, višjo dobičkonosnost kapitala pričakujejo lastniki. Tudi za posojilodajalce je pomembno, da je vrednost kapitala v financiranju čim večja oziroma vrednost dolgov čim manjša, saj to zmanjšuje tveganje glede vračila glavnice in obresti.

➤ Kazalniki investiranja

S kazalniki investiranja analiziramo strukturo sredstev, se pravi aktivno stran bilance stanja. Kazalniki investiranja so pomembni predvsem za management podjetja, ki odloča o investicijah v posamezne vrste sredstev. Cilj managementa je, da čisti dobiček dosega s čim manj sredstvi (Igličar & Hočevar, 2011, str. 265).

Poglejmo nekatere kazalnike investiranja:

$$\text{Delež dolgoročnih sredstev} = \frac{\text{dolgoročna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (3)$$

$$\text{Odpisanost opredmetenih osnovnih sredstev} = \frac{\text{popravek vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev}}{\text{nabavne vrednost opredmetenih osnovnih sredstev}} \quad (4)$$

$$\text{Delež kratkoročnih sredstev} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{sredstva}} \quad (5)$$

Delež dolgoročnih sredstev, izračunan z enačbo (3), pove odstotek oziroma delež, ki ga imajo dolgoročna sredstva med vsemi sredstvi podjetja. Podrobnejša analiza tega kazalnika nam pove, ali je njegova vrednost ugodna ali ne. Glede na to, da so opredmetena osnovna sredstva največja postavka znotraj dolgoročnih sredstev, je zanimiv tudi izračun kazalnika njihove odpisanosti, enačba (4), ki nam pove, v kolikšnem odstotku so osnovna sredstva že odpisana oziroma amortizirana. Zrcalna slika deleža dolgoročnih sredstev je delež kratkoročnih sredstev, izračunan z enačbo (5), ki kaže odstotek oziroma delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih podjetja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 265, 266).

Tabela 14: Izračun kazalnikov investiranja

Postavka v EUR	2014	2013
Dolgoročna sredstva	7.123.872	5.761.437
Kratkoročna sredstva	6.742.287	6.071.010
Sredstva	13.867.549	11.832.664
Nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev	17.751.822	15.466.627
Popravek vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev	10.892.662	9.834.805
Delež dolgoročnih sredstev v %	51,4	48,7
Odpisanost opredmetenih osnovnih sredstev v %	61,4	63,6
Delež kratkoročnih sredstev v %	48,6	51,3

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015; lastni izračuni.

Tudi vrednost kazalnikov investiranja, izračunanih v Tabeli 14, se na dan 31. 12. 2014 v primerjavi vrednostjo kazalnikov na dan 31. 12. 2013 bistveno ni spremenila; delež

dolgoročnih sredstev na dan 31. 12. 2014 se je povečal za 2,7 odstotne točke v primerjavi z letom 2013, kar je posledica večjih investicij v proizvodno opremo, posledično se je znižal kazalnik odpisanosti opredmetenih osnovnih sredstev za 2,2 odstotne točke. Za proizvodna podjetja je višja vrednost kazalnika deleža dolgoročnih sredstev običajna. Kazalnik kratkoročnih sredstev se je zmanjšal za 2,7 odstotne točke.

➤ **Kazalniki plačilne sposobnosti**

Plačilna sposobnost je kratkoročna zmožnost podjetja, da nemoteno poravnava zapadle obveznosti. Merimo jo lahko s kazalniki, ki izhajajo iz bilance stanja, ali s kazalniki, ki izhajajo iz izkaza denarnih tokov. Pri kazalnikih plačilne sposobnosti, ki izhajajo iz bilance stanja, primerjamo posamezne postavke sredstev s posameznimi postavkami obveznosti do virov sredstev; lahko rečemo, da naredimo vodoravni presek bilance stanja. Zato je ta skupina kazalnikov v SRS imenovana kazalniki vodoravnega finančnega ustroja (Igličar & Hočevar, 2011, str. 267).

Ob normalnem poslovanju so praviloma pri podjetjih kratkoročna sredstva večja od kratkoročnih obveznosti, zato govorimo o čistih kratkoročnih sredstvih, ki so tisti del kratkoročnih sredstev, ki je financiran z dolgoročnimi obveznostmi do virov sredstev. Večja je vrednost čistih kratkoročnih sredstev, manjša je verjetnost za plačilno nesposobnost (Igličar & Hočevar, 2011, str. 268).

Poglejmo nekatere kazalnike plačilne sposobnosti:

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (6)$$

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (7)$$

$$\text{Dolgoročno financiranje dolgoročnih sredstev} = \frac{\text{kapital} + \text{dolgoročne rezervacije} + \text{dolgoročni dolgovi}}{\text{dolgoročna sredstva}} \quad (8)$$

Kratkoročni koeficient, izračunan v enačbi (6), kaže razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Hitri koeficient, izračunan v enačbi (7) vključuje v števcu najbolj likvidna sredstva. V primerjavi s prejšnjim kazalnikom hitri koeficient kaže, kolikšna je plačilna sposobnost na zelo kratek rok. Izračunan v enačbi (8) je kazalnik dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev, ki kaže razmerje med kapitalom ter dolgoročnimi viri in dolgoročnimi sredstvi (Igličar & Hočevar, 2011, str. 268, 269).

Tabela 15: Izračun kazalnikov plačilne sposobnosti

Postavka v EUR	2014	2013
Kratkoročna sredstva	6.742.287	6.071.010
Kratkoročne finančne naložbe	300.837	369.243
Denarna sredstva	6.966	5.933
Kratkoročne obveznosti	6.356.987	5.426.640
<i>Kratkoročni koeficient</i>	<i>1,06</i>	<i>1,12</i>
<i>Hitri koeficient</i>	<i>0,05</i>	<i>0,07</i>
Kapital	4.652.571	3.827.432
Rezervacije	255.867	229.869
Dolgoročne obveznosti	2.602.124	1.992.581
Dolgoročna sredstva	7.123.872	5.761.437
<i>Dolgoročno financiranje dolgoročnih sredstev</i>	<i>1,05</i>	<i>1,05</i>

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015; lastni izračuni.

Kazalniki plačilne sposobnosti podjetja so ugodni, vendar so se v primerjavi z letom 2013 poslabšali, kar je razvidno tudi iz Tabele 15. Čista kratkoročna sredstva leta 2014 za 6 % presegajo kratkoročne obveznosti, medtem ko so jih leta 2013 presegala za 12 %. Večja je vrednost čistih kratkoročnih sredstev, manjša je verjetnost za plačilno nesposobnost podjetja. Plačilna sposobnost podjetja je namreč določena z likvidnostjo njegovih sredstev. Hitri koeficient je v primeru proučevanega podjetja blizu 0, saj ima podjetje relativno malo najbolj likvidnih sredstev; denarna sredstva so minimalna, kratkoročne finančne naložbe pa so se v primerjavi z letom 2013 zmanjšale za 19 %. Kazalnik dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev bi praviloma moral biti višji od 1, kot ugotavlja Igličar (2011, str. 271), saj naj bi podjetje vsa dolgoročna sredstva financiralo s kapitalom in dolgoročnimi viri, da bi se izognilo težavam s plačilno sposobnostjo. Omenjeni kazalnik je pri proučevanem podjetju enak v obeh proučevanih obdobjih in višji od 1.

➤ **Kazalniki obračanja**

S kazalniki obračanja proučujemo hitrost obračanja posameznih vrst sredstev. Kazalniki obračanja izražajo sposobnost managementa, da učinkovito posluje s sredstvi. Hitrejše je obračanje sredstev, manj ima podjetje vezanih sredstev (Igličar & Hočevar, 2011, str. 272).

Poglejmo nekatere kazalnike obračanja:

$$\text{Koeficient obračanja terjatev do kupcev} = \frac{\text{prejemki od kupcev v letu dni}}{\text{povprečno stanje terjatev do kupcev}} \quad (9)$$

$$\text{Dnevi vezave terjatev do kupcev} = \frac{365}{\text{koeficient obračanja terjatev do kupcev}} \quad (10)$$

$$\text{Koefficient obračanja zalog proizvodov} = \frac{\text{stroški prodanih proizvodov}}{\text{povprečno stanje zalog proizvodov}} \quad (11)$$

$$\text{Koefficient obračanja zalog materiala} = \frac{\text{stroški materiala}}{\text{povprečno stanje zalog materiala}} \quad (12)$$

$$\text{Koefficient obračanja obveznosti do dobaviteljev} = \frac{\text{izdatki za nakup blaga, materiala in storitev}}{\text{povprečno stanje obveznosti do dobaviteljev}} \quad (13)$$

Koefficient obračanja terjatev do kupcev, izračunan v enačbi (9), kaže število obratov terjatev do kupcev v enem letu. Če število dni v letu delimo s koefficientom obračanja terjatev do kupcev, enačba (10), dobimo dneve vezave terjatev do kupcev oziroma povprečni plačilni rok terjatev. Po podobnem postopku kot v enačbi (10) se izračunajo tudi kazalniki števila dni vezave zalog proizvodov, zalog materiala in obveznosti do dobaviteljev. Koefficient obračanja zalog proizvodov kaže število obratov zaloge proizvodov v prodajo v letu dni. Izračunan je v enačbi (11). Koefficient obračanja zalog materiala, izračunan v enačbi (12), pa kaže število obratov zaloge materiala v proizvodnji v letu dni. Zanimiv je tudi koefficient obračanja obveznosti do dobaviteljev, izračunan v enačbi (13), ki nam pove povprečen obrat obveznosti do dobaviteljev oziroma povprečen rok plačila dobaviteljem (Igličar & Hočevar, 2011, str. 272–275).

Tabela 16: Izračun kazalnikov obračanja

Postavka v EUR	2014	2013
Čisti prihodki od prodaje	20.165.455	19.521.114
Povprečno stanje terjatev do kupcev	3.751.509	3.654.545
<i>Koefficient obračanja terjatev do kupcev</i>	<i>5,38</i>	<i>5,34</i>
<i>Dnevi vezave terjatev do kupcev</i>	<i>67,90</i>	<i>68,33</i>
Stroški prodanih proizvodov	17.994.167	17.443.805
Povprečno stanje zaloge proizvodov	692.978	542.019
<i>Koefficient obračanja zalog proizvodov</i>	<i>25,97</i>	<i>32,18</i>
<i>Dnevi vezave zalog proizvodov</i>	<i>14,06</i>	<i>11,34</i>
Stroški materiala	12.252.937	11.817.895
Povprečno stanje zaloge materiala	1.098.107	940.965
<i>Koefficient obračanja zalog materiala</i>	<i>11,16</i>	<i>12,56</i>
<i>Dnevi vezave zalog materiala</i>	<i>32,71</i>	<i>29,06</i>
Stroški blaga, materiala in storitev	15.081.930	14.494.958
Povprečno stanje obveznosti do dobaviteljev	4.112.879	3.857.357
<i>Koefficient obračanja obveznosti do dobaviteljev</i>	<i>3,67</i>	<i>3,76</i>
<i>Dnevi vezave obveznosti do dobaviteljev</i>	<i>99,54</i>	<i>97,13</i>

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2011–2015; lastni izračuni.

Pri izračunu koefficienta obračanja terjatev, enačba (10), sem namesto prejemkov od kupcev v letu dni uporabila čiste prihodke od prodaje, podobno sem namesto izdatkov za

nakup blaga, materiala in storitev v izračunu koeficienta obračanja obveznosti do dobaviteljev v enačbi (13) uporabila stroške blaga, materiala in storitev, saj podatke o navedenih prejemkih in izdatkih nisem imela na razpolago. Koeficient obračanja terjatev do kupcev se je v primerjavi z letom 2013 nekoliko povečal, kot je razvidno iz Tabele 16, in sicer leta 2014 znaša 5,38, kar pomeni, da so se terjatve do kupcev v proučevanem podjetju v povprečju obrnile 5,38-krat na leto. Povprečni plačilni rok terjatev do kupcev znaša 68 dni in se je nekoliko skrajšal v primerjavi z letom 2013. Koeficient obračanja zalog proizvodov se je leta 2014 zmanjšal v primerjavi z letom 2013 in kaže, da se zaloge proizvodov v prodajo leta 2014 obrnejo 25,97-krat, medtem ko so se leta 2013 obrnile 32,18-krat. Povprečna doba vezave proizvodov v zalogah je 14 dni in se je podaljšala v primerjavi z letom 2013 za 3 dni. Koeficient obračanja zalog materiala kaže, da so se zaloge materiala obrnile v proizvodnjo 11,16-krat v letu 2014, kar je počasneje kot leta 2013, ko so se obrnile 12,56-krat. Povprečna doba vezave zalog materiala se je podaljšala, in sicer z 29 dni v letu 2013 na 33 dni v letu 2014. Koeficient obračanja obveznosti do dobaviteljev nam pove, da se obveznosti do dobaviteljev v letu dni obrnejo skoraj 4-krat v proučevanih obdobjih oziroma, da se je povprečni rok plačila dobaviteljem podaljšal z 97 dni v letu 2013 na 100 dni v letu 2014, kar je za podjetje ugodno.

➤ **Kazalniki dobičkonosnosti**

Pri kazalnikih dobičkonosnosti nas zanima dobičkonosnost prihodkov, sredstev in kapitala (Igličar & Hočevar, 2011, str. 275).

Poglejmo nekatere kazalnike dobičkonosnosti:

$$\text{Dobičkonosnost iz poslovanja} = \frac{\text{čisti dobiček iz poslovanja (EBIT)}}{\text{prihodki od prodaje}} \quad (14)$$

$$\text{Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{prihodki od prodaje}} \quad (15)$$

$$\text{Čista dobičkonosnost kapitala (ROE)} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje kapitala}} \quad (16)$$

Kazalnik dobičkonosnosti iz poslovanja, izračunan v enačbi (14), prikazuje dobiček iz poslovanja v primerjavi s prihodki od prodaje in predstavlja dobičkonosnost osnovnega poslovanja pred finančnimi prihodki in odhodki. Z enačbo (15) je izračunana čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje, ki prikazuje delež oziroma odstotek čistega dobička v prihodkih od prodaje. Kazalnik čiste dobičkonosnosti kapitala (angl. *OE – return-on-equity*) je izračunan v enačbi (16) in pove, koliko denarnih enot je »ustvarila« ena denarna enota kapitala (Igličar & Hočevar, 2011, str. 276, 277).

Tabela 17: Izračun kazalnikov dobičkonosnosti

Postavka v EUR	2014	2013
Čisti prihodki od prodaje	20.165.455	19.521.114
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	1.081.855	763.275
Čisti poslovni izid	837.722	482.443
Povprečno stanje kapitala	4.240.002	3.585.311
Dobičkonosnost iz poslovanja v %	5,4	3,9
Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje v %	4,2	2,5
Čista dobičkonosnost kapitala v %	19,8	13,5

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2015; lastni izračuni.

Kazalniki dobičkonosnosti, prikazani v Tabeli 17, so se v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 povečali. Kazalnik dobičkonosnosti iz poslovanja se je v letu 2014 povečal za 1,5 odstotne točke v primerjavi z letom 2013 in kaže, da je delež čistega dobička iz poslovanja v prihodkih od prodaje 5,4 %. Prav tako se je povečala čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje, in sicer za 1,7 odstotne točke; leta 2014 je bil delež čistega dobička v prihodkih od prodaje 4,2 %, leto prej pa 2,5 %. Povečala se je tudi čista dobičkonosnost kapitala; podjetje je leta 2014 doseglo 19,8 % donos na kapital, oziroma povedano drugače, ena denarna enota kapitala je ustvarila 0,20 denarnih enot, leta 2013 za 6,3 odstotne točke manj.

6 PRIMERJAVA POSLOVANJA PODJETJA S POSLOVANJEM KONKURENČNEGA PODJETJA IN PANOGO

6.1 Predstavitev konkurenčnega podjetja

V nadaljevanju bom proučevalo podjetje primerjala s konkurenčnim podjetjem Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad, s sedežem v Hrušici 104, 6244 Podgrad, katerega osnovna dejavnost je proizvodnja tiskane in netiskane fleksibilne polietilenske embalaže. Pri opisu podjetja in podatkih za analizo sem uporabila javno dostopne podatke.

Podjetje Termoplasti je bilo ustanovljeno leta 1958 kot prvo podjetje v takratni Jugoslaviji za proizvodnjo polietilenske embalaže. Osnovni kapital podjetja znaša 1.055.458 EUR in je razdeljen med več lastnikov, med katerimi je največji Plasta proizvodnja in trgovina d.o.o. Šentrupert s 60,47 % poslovnim deležem, sledi ji Ceglar Jože z 28,99 % poslovnim deležem in lastni delež podjetja, ki znaša 9,93 %. Osnovna dejavnost konkurenčnega podjetja je proizvodnja plošč, folij, cevi in profilov iz plastičnih mas, proizvodnja izdelkov iz plastičnih mas za gradbeništvo, proizvodnja drugih izdelkov iz plastičnih mas.

Vizija podjetja je postati vodilni dobavitelj polietilenske embalaže v Evropi, znan po svoji kakovosti, hitrosti, inovativnosti in skrbi za okolje. Njihovo poslanstvo je zadovoljevati

potrebe kupcev, zaposlenih in lastnikov, vrednote, ki jim sledijo pa so kakovost, znanje, inovativnost, gospodarnost, doslednost, natančnost, domiselnost, spoštovanje, zaupanje.

Osnovni podatki o poslovanju so prikazani v Tabeli 18. Iz nje je razvidno, da prihodki od prodaje v obdobju 2010–2014 naraščajo in so leta 2014 dosegli skoraj 25 milijonov EUR, poslovni izid iz poslovanja (EBIT) se je povečal in leta 2014 pa je znašal 2.076.910 EUR, kar je pozitivno vplivalo na EBIT maržo, ki je leta 2014 znašala 8,4 %. Čisti poslovni izid je leta 2014 2,8-krat višji kot leta 2010 in znaša 2.902.412 EUR, čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje pa 11,7 %. V obdobju 2010–2014 so se za 47 % povečala tudi sredstva podjetja in zaradi ugodnih poslovnih rezultatov podjetja se povečuje tudi kapital, ki na dan 31. 12. 2014 znaša 13.821.074 EUR, čista dobičkonosnost kapitala pa znaša 22,9 %. Število zaposlenih je konstantno raslo, v poslovnem letu 2014 je bilo v podjetju zaposlenih povprečno 90 oseb. Podjetje je od leta 2012–2014 vlagalo največ v proizvodno opremo, nekaj pa tudi v obnovo poslovnih zgradb. Podatke o investicijah sem pridobila iz letnih poročil podjetja, ki so na portalu Ajpes na voljo za zadnja tri leta, zato ne razpolagam s podatki za poslovni leti 2010 in 2011.

Tabela 18: Podatki o poslovanju podjetja Termoplasti-Plama v obdobju 2010–2014

Postavka v EUR	2010	2011	2012	2013	2014
Prihodki od prodaje	18.614.845	22.152.803	22.381.515	23.467.981	24.722.438
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	1.338.895	1.802.081	1.417.194	1.840.508	2.076.910
EBIT marža v %	7,2	8,1	6,3	7,8	8,4
Čisti poslovni izid	1.028.578	1.357.491	1.154.914	1.939.228	2.902.412
Čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje v %	5,5	6,1	5,2	8,3	11,7
Sredstva	16.859.534	18.045.698	22.044.047	23.083.679	24.811.703
Kapital	7.222.273	8.570.408	9.639.204	11.578.871	13.821.074
Čista dobičkonosnost kapitala v %	15,3	17,2	12,7	18,3	22,9
Povprečno število zaposlenih	76	81	85	88	90
Investicije	n.p.	n.p.	1.200.040	690.581	3.214.696

Vir: GVIN, 2016; Letno poročilo podjetja Termoplasti-Plama d.o.o. in skupine, 2013–2015; lastni izračuni.

Tudi podjetje Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad svoje izdelke večinoma izvažajo, v letu 2014 je bil delež prihodkov iz izvoza skoraj 65 %, medtem ko je delež prodaje v Sloveniji znašal 35 %. Podobna struktura prihodkov je bila tudi leta 2013.

6.2 Primerjava proučevanega podjetja s konkurenčnim podjetjem in panogo

V prejšnjih poglavjih sem analizirala računovodske izkaze proučevanega podjetja in izračunane kazalnike za poslovno leto 2014 in 2013, v tem poglavju pa bom primerjala

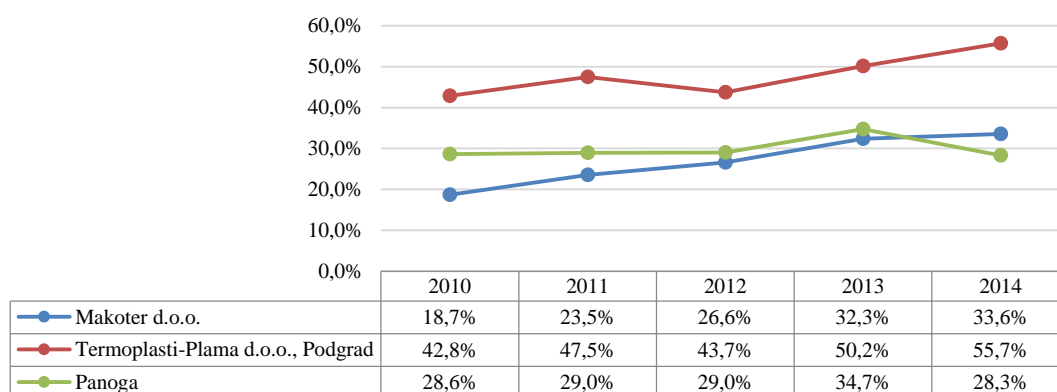
izračunane kazalnike proučevanega podjetja, konkurenčnega podjetja Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad in panoge za obdobje petih let, 2010–2014. Podatke za izračun kazalnikov sem pridobila iz podatkovne baze GVIN. Kot panogo sem izbrala dejavnost, v kateri poslujeta obe podjetji in je po standardni klasifikaciji dejavnosti uvrščena v podrazred 22.220 Proizvodnja embalaže iz plastičnih mas. V panogi, v kateri je sicer 99 podjetij, ima proučevano podjetje 11,6 % delež v čistih prihodkih od prodaje, konkurenčno podjetje pa 14,2 % delež. Obe podjetji računovodske izkaze sestavljata po Slovenskih računovodskih standardih, zato menim, da so podatki primerljivi.

Analizo bom naredila na podlagi kazalnikov, ki sem jih uporabila pri analizi v poglavju 5, zato enačb in pomena posameznega kazalnika ne bom še enkrat opisovala. V primerjavi s poglavjem 5 sem izločila nekatere kazalnike, za katere sem imela pomanjkljive podatke.

➤ Kazalniki financiranja

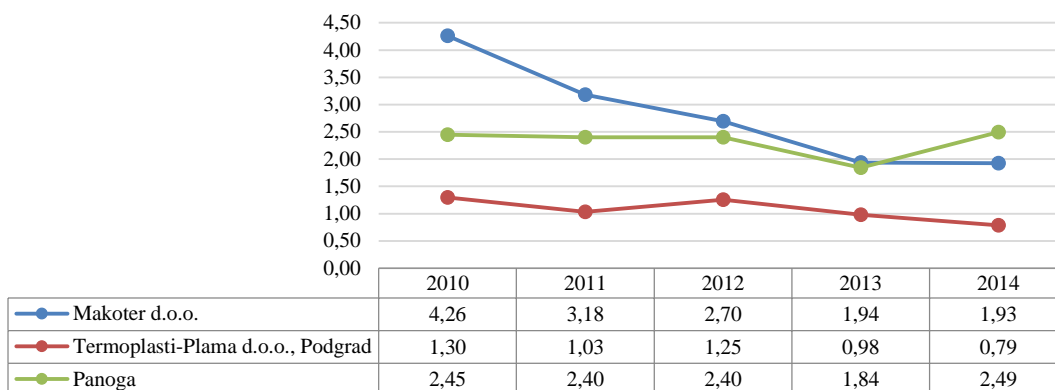
V okviru kazalnikov financiranja sem izračunala kazalnik delež kapitala v financiranju in kazalnik finančnega vzvoda. Kot sem že ugotovila pri analizi kazalnikov v poglavju 5, ima proučevano podjetje relativno nizek delež kapitala in visok delež obveznosti v strukturi obveznosti do virov sredstev, da pa so se kazalniki financiranja v petletnem obdobju precej izboljšali, saj je imelo podjetje na dan 31. 12. 2010 štirikrat več obveznosti kot kapitala v primerjavi z 31. 12. 2014, ko so bile obveznosti le dvakrat večje od kapitala. Delež kapitala v financiranju se je povečal za 14,9 odstotne točke, kot je razvidno iz Slike 2.

Slika 2: Primerjava kazalnikov deleža kapitala v financiranju za obdobje 2010–2014

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

Slika 3: Primerjava kazalnikov finančnega vzvoda za obdobje 2010–2014

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

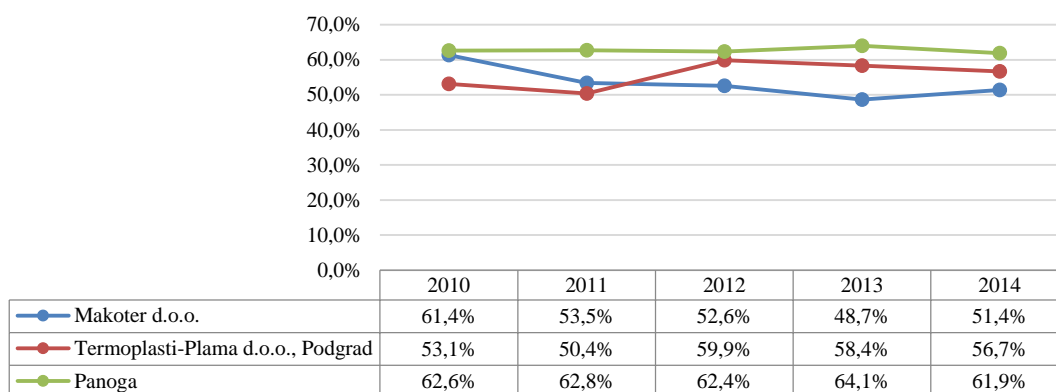
Iz primerjave vrednosti kazalnikov financiranja proučevanega podjetja z vrednostjo kazalnikov financiranja konkurenčnega podjetja oziroma podjetij v panogi je razvidno, da ima proučevano podjetje nižji delež kapitala med viri financiranja in je finančno bolj odvisno od zunanjih virov v primerjavi s konkurenčnim podjetjem oziroma podjetji v panogi. Šele v letu 2014 sta se kazalnika financiranja nekoliko izboljšala; proučevano podjetje je še vedno v slabšem položaju kot konkurenčno, vendar je izboljšalo strukturo financiranja v primerjavi s podjetji v panogi. Leta 2014 je konkurenčno podjetje imelo 55,7 % delež kapitala med celotnimi viri sredstev, medtem ko so v proučevanem podjetju dolgovi 2-krat večji od kapitala, pri podjetjih v panogi, pa celo 2,5-krat, kot je razvidno iz Slike 2 in Slike 3.

➤ Kazalniki investiranja

V okviru kazalnikov investiranja sem analizirala strukturo dolgoročnih sredstev, saj je kazalnik kratkoročnih sredstev njegova zrcalna slika. Kazalnik deleža dolgoročnih sredstev se med proučevanim in konkurenčnim podjetjem ter podjetji v panogi bistveno ne razlikuje. Proučevano podjetje je imelo v petletnem obdobju delež dolgoročnih sredstev večinoma višji od 50 % razen leta 2013.

Podjetja v panogi imajo nekoliko višji delež dolgoročnih sredstev med vsemi sredstvi podjetja, ki presega 60 %, kar je razvidno tudi iz Slike 4, deleži dolgoročnih sredstev pri proučevanem in konkurenčnem podjetju pa se gibljejo med 48,7 in 61,4 % oziroma med 50,4 in 59,9 %.

Slika 4: Primerjava kazalnikov deleža dolgoročnih sredstev za obdobje 2010–2014

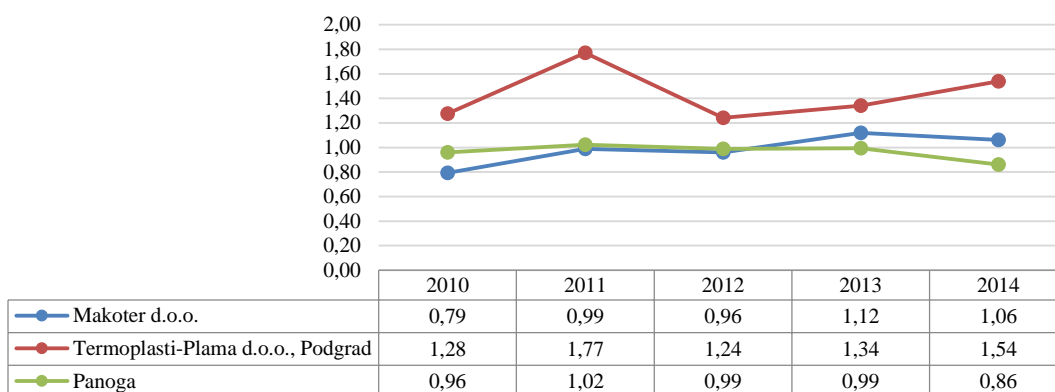
Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

➤ Kazalniki plačilne sposobnosti

V okviru kazalnikov plačilne sposobnosti sem izračunala kratkoročni in hitri koeficient, s katerima sem primerjala različne vrste kratkoročnih sredstev s kratkoročnimi obveznostmi, ter koeficient dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev. Kazalniki plačilne sposobnosti so se v obdobju 2010–2014 izboljšali in so leta 2014 za proučevano podjetje ugodni.

Ob normalnem poslovanju so praviloma kratkoročna sredstva večja od kratkoročnih obveznosti, kar proučevanemu podjetju uspeva šele v letih 2013 in 2014, kot prikazuje tudi Slika 5. V primerjavi s podjetji v panogi je vrednost kratkoročnega koeficienta podobna; kratkoročni koeficient pri podjetjih v panogi je večinoma nižji od 1, razen leta 2011, kar pomeni, da podjetja kratkoročnih obveznosti ne uspejo pokrivati s kratkoročnimi sredstvi. Ugodnejši kratkoročni koeficient izkazuje konkurenčno podjetje zaradi izkazanih višjih kratkoročnih finančnih naložb v letih 2011 in 2014 ter višjih denarnih sredstev v letu 2014 glede na ostala primerjana leta.

Slika 5: Primerjava kratkoročnih koeficientov za obdobje 2010–2014

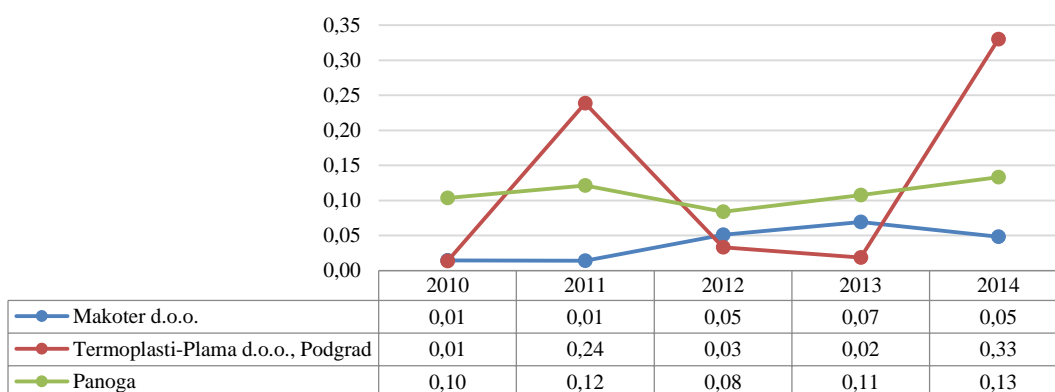

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

Hitri koeficient je kazalnik, ki primerja najbolj likvidna sredstva podjetja, denar in kratkoročne finančne naložbe s kratkoročnimi obveznostmi in kaže, kolikšna je plačilna sposobnost podjetja na zelo kratek rok. Kratkoročne obveznosti proučevanega podjetja so v letih 2010–2014 z najbolj likvidnimi sredstvi pokrite v deležu 1–7 %, kot je razvidno iz Slike 6.

Hitri koeficient je v proučevanem obdobju nižji kot pri podjetjih v panogi in višji oziroma enak kot pri konkurenčnem podjetju, razen v letih 2011 in 2014, zaradi že prej omenjenih bistveno višjih kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev.

Slika 6: Primerjava hitrih koeficientov za obdobje 2010–2014

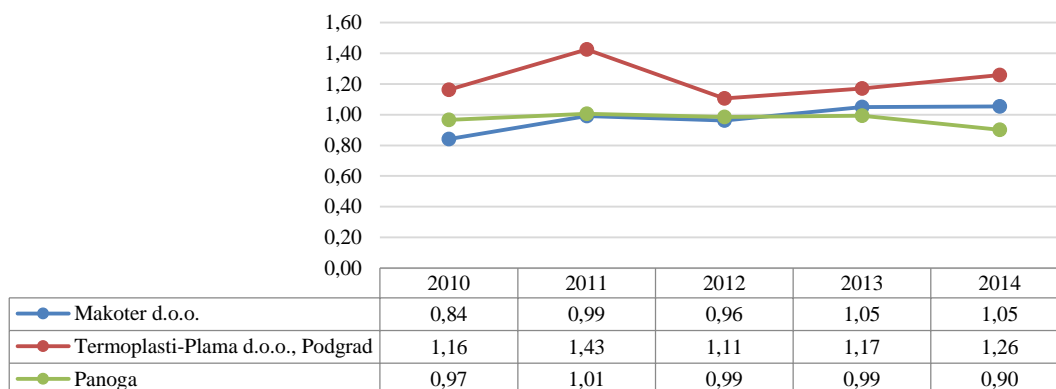

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

Kazalnik dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev bi praviloma moral biti višji od 1, saj naj bi podjetje vsa dolgoročna sredstva financiralo s kapitalom in dolgoročnimi viri, kar pa proučevano podjetje doseže samo v letih 2013 in 2014, podjetja v panogi leta 2011,

odstopa pa konkurenčno podjetje, katerega vrednost kazalnika je v proučevanem obdobju vedno višja od 1. Primerjava kazalnikov dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev je prikazana v Sliki 7.

Slika 7: Primerjava kazalnikov dolgoročnega financiranja dolgoročnih sredstev za obdobje 2010–2014

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

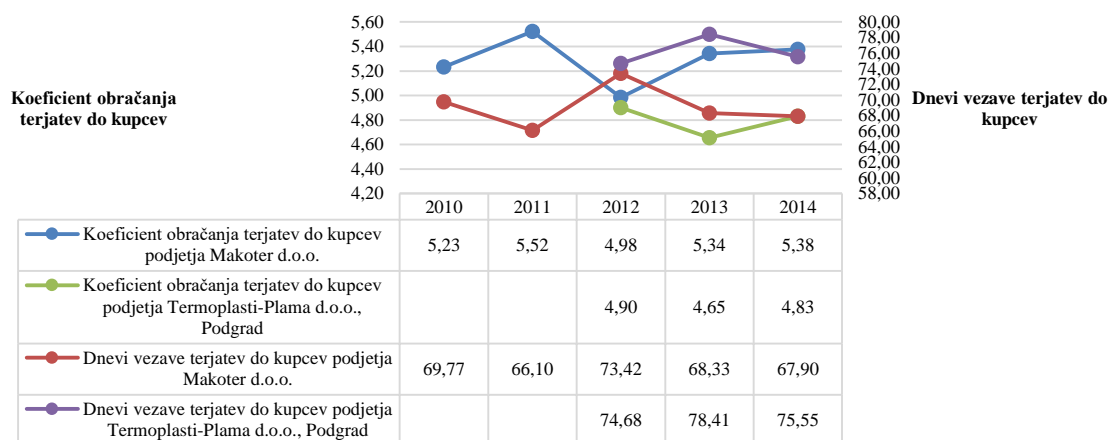
➤ Kazalniki obračanja

V okviru kazalnikov obračanja sem izračunala koeficient obračanja terjatev do kupcev in koeficient obračanja zalog proizvodov ter z njima povezane dneve vezave. Pri kazalnikih obračanja sem naletela na določene omejitve, saj sem pri izračunu kazalnikov uporabljala podatke, razkrite v posameznih letnih poročilih, tako nisem izračunala omenjenih kazalnikov za panogo, za konkurenčno podjetje pa le za poslovna leta 2012–2014, saj so na portalu Ajpes objavljena le poročila za zadnja 3 poslovna leta.

Iz Slike 8 je razvidno, da koeficient obračanja terjatev do kupcev v proučevanem podjetju močno niha in se je iz 5,23 leta 2010 povečal na 5,38 v letu 2014, kar pomeni, da se terjatve do kupcev v povprečju obrnejo 5,38-krat na leto oziroma, da je povprečni plačilni rok terjatev do kupcev 68 dni.

V primerjavi s konkurenčnim podjetjem se v proučevanem podjetju v obdobju 2012–2014 terjatve v povprečju obrnejo večkrat na leto, povprečni plačilni roki pa so krajši.

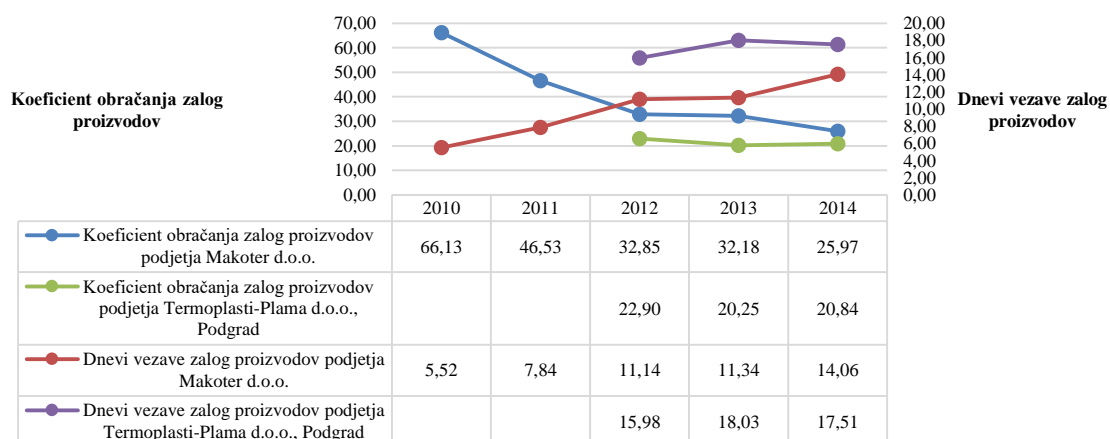
Slika 8: Primerjava koeficientov obračanja terjatev do kupcev za obdobje 2010–2014 in dnevi vezave terjatev do kupcev

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2011–2015; Letno poročilo podjetja Termoplasti-Plama d.o.o. in skupine, 2013–2015; lastni izračuni.

Koeficient obračanja zalog proizvodov, prikazan v Sliki 9, je v proučevanem obdobju padal, najvišji je bil leta 2010. V letu 2014 je znašal 25,97, kar pomeni, da so proizvodi v zalogah vezani v povprečju 14 dni oziroma se zaloge proizvodov v prodajo obrnejo 26-krat. Tudi ta kazalnik je ugodnejši kot pri konkurenčnem podjetju, saj se v obdobju 2012–2014 zaloge proizvodov hitreje obračajo v prodajo oziroma so proizvodi v zalogah vezani v povprečju krajše število dni.

Slika 9: Primerjava koeficientov obračanja zalog proizvodov za obdobje 2010–2014 in dnevi vezave zalog proizvodov

Vir: Letno poročilo podjetja Makoter d.o.o., 2011–2015; Letno poročilo podjetja Termoplasti-Plama d.o.o. in skupine, 2013–2015; lastni izračuni.

Kazalnika obračanja terjatev do kupcev in zalog proizvodov sta za proučevano podjetje ugodna in izražata sposobnost managementa, da učinkovito posluje s sredstvi podjetja, saj proučevano podjetje v obdobju 2012–2014 hitreje obrača sredstva v primerjavi s konkurenčnim podjetjem oziroma so le-ta vezana v povprečju krajši čas.

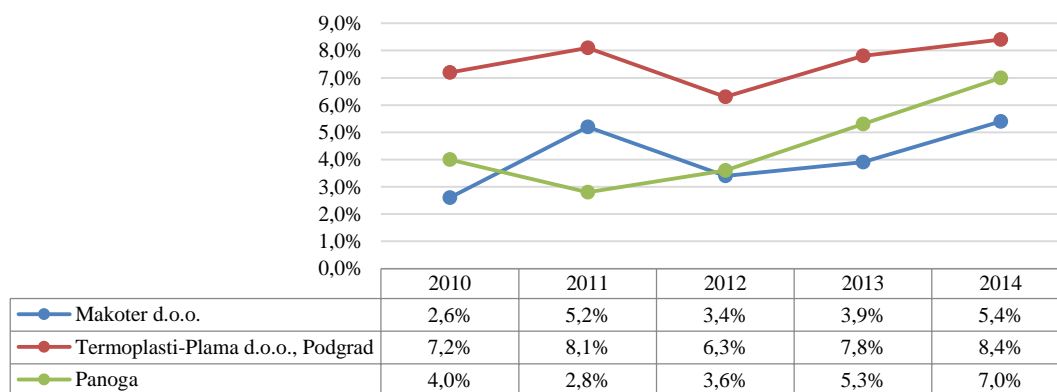
➤ Kazalniki dobičkonosnosti

Pri kazalnikih dobičkonosnosti nas zanima dobičkonosnost prihodkov, sredstev in kapitala, v spodnjih slikah pa sem prikazala izračunane kazalnike dobičkonosnosti iz poslovanja, čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje in čisto dobičkonosnost kapitala.

Dobičkonosnost poslovanja, prikazana v Sliki 10, se je pri proučevanem podjetju v obdobju 2010–2014 povečala za 2,8 odstotne točke in kaže, da proučevano podjetje dosega 2,6–5,4 % delež čistega dobička iz poslovanja v prihodkih od prodaje.

V primerjavi s konkurenčnim podjetjem v obdobju 2010–2014 dosega proučevano podjetje nižjo stopnjo dobičkonosnosti iz poslovanja, le-ta se pri konkurenčnem podjetju giblje med 6,3 in 8,4 %, in le v letu 2011 višjo dobičkonosnost iz poslovanja v primerjavi s podjetji v panogi.

Slika 10: Primerjava kazalnikov dobičkonosnosti iz poslovanja za obdobje 2010–2014

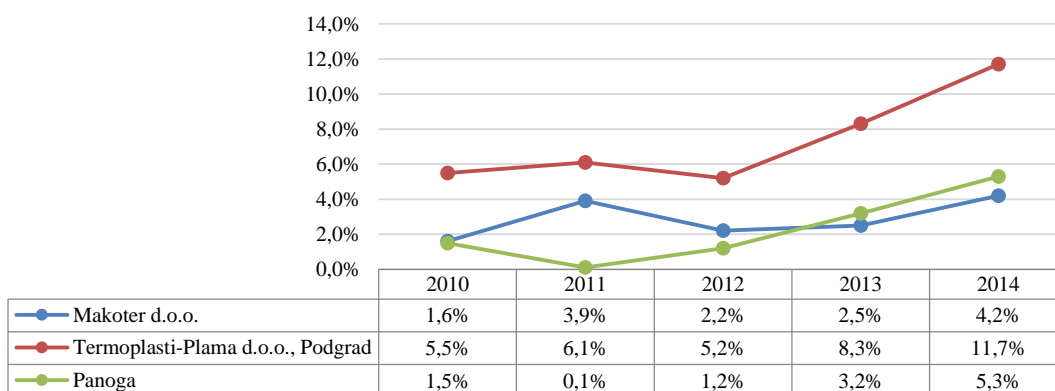

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

V proučevanem podjetju se je v obdobju 2010–2014 povečala tudi čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje za 2,8 odstotne točke, kar je razvidno tudi iz Slike 11.

V primerjavi s konkurenčnim podjetjem ima proučevano podjetje nižjo čisto dobičkonosnost prihodkov od prodaje, v primerjavi s podjetji v panogi pa v obdobju 2010–2012 višjo, leta 2013 in 2014 pa nižjo čisto dobičkonosnost prihodkov od prodaje.

Slika 11: Primerjava kazalnikov čiste dobičkonosnosti prihodkov od prodaje za obdobje 2010–2014

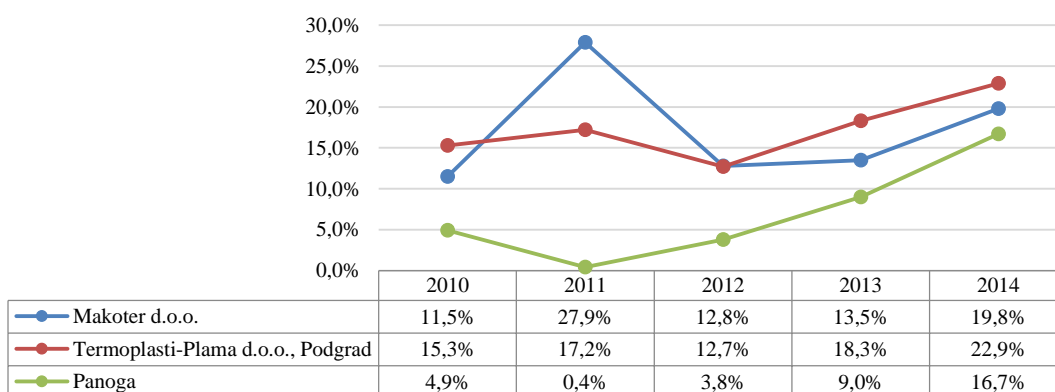

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

Čista dobičkonosnost kapitala se je v obdobju 2010–2014 pri proučevanem podjetju gibala med 11,5 % v letu 2010 in 27,9 % v letu 2011. Kot prikazuje Slika 12, je podjetje leta 2014 ustvarilo 19,8 % donos na kapital oziroma je ena denarna enota kapitala je ustvarila 0,20 denarnih enot čistega dobička.

Čista dobičkonosnost kapitala proučevanega podjetja je v letih 2011 in 2012 višja kot čista dobičkonosnost kapitala konkurenčnega podjetja, sicer pa nižja, v primerjavi z podjetji v panogi pa proučevano podjetje v letih 2010–2014 dosega višji donos na kapital.

Slika 12: Primerjava kazalnikov čiste dobičkonosnosti kapitala za obdobje 2010–2014

Vir: GVIN, 2016; lastni izračuni.

Kazalniki dobičkonosnosti poučevanega podjetja so nekoliko slabši v primerjavi s kazalniki konkurenčnega podjetja, glede na podjetja v panogi pa ima proučevano podjetje

zadnji dve leti nižjo dobičkonosnost iz poslovanja in čisto dobičkonosnost prihodkov od prodaje, medtem ko je čista dobičkonosnost kapitala višja v obdobju 2010–2014.

SKLEP

V diplomskem delu sem analizirala poslovanje podjetja Makoter d.o.o. v letih 2013 in 2014, nato pa podjetje z izračunanimi kazalniki za obdobje 2010–2014 primerjala s konkurenčnim podjetjem Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad in panogo in tako prišla do informacij ter spoznanj, ki poslovodstvu lahko služijo kot podlaga za boljše spremljanje poslovanja in pomagajo pri odločanju za uresničitev zastavljenih ciljev.

Analiza prihodkov, odhodkov in poslovnega izida je pokazala, da je proučevano podjetje v letih 2013 in 2014 poslovalo pozitivno, čisti dobiček leta 2014 se je v primerjavi z letom 2013 skoraj podvojil. Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) je za 42 % višji kot leta 2013, kar je posledica višjih prihodkov iz naslova povečane prodaje strateškim kupcem in višjih zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje. V primerjavi z letom 2013 so se izboljšali tudi kazalniki dobičkonosnosti prihodkov in kapitala.

Analiza sredstev in obveznosti do virov sredstev je pokazala, da se je njihov obseg na dan 31. 12. 2014 povečal za 17 % v primerjavi z 31. 12. 2013. Dolgoročna sredstva, ki v strukturi sredstev predstavljajo največji delež, so se povečala za 24 %, največ na račun investicij v opredmetena osnovna sredstva, za 11 % so se povečala tudi kratkoročna sredstva, predvsem zaloge materiala in proizvodov ter terjatve do kupcev. Kazalniki obračanja kažejo, da se leta 2014 terjatve do kupcev podjetja v povprečju hitreje obračajo, plačilni rok pa se je v povprečju skrajšal, medtem ko se je podaljšala povprečna doba vezave proizvodov in materiala v zalogah. Med viri sredstev imajo največji delež obveznosti, ki so se tudi najbolj povečale v primerjavi z letom 2013, in sicer za 31 %, saj je podjetje investicije financiralo z novimi krediti in leasingi, povečal pa se je tudi kapital zaradi dobičkov podjetja. Iz analize kazalnikov financiranja je razvidno, da je podjetje finančno odvisno od zunanjih virov financiranja, saj ima skoraj dvakrat več obveznosti v primerjavi s kapitalom.

Analiza denarnega toka je pokazala, da je bilo podjetje v letu 2014 plačilno sposobno, saj je imelo za 1.033 EUR več prejemkov kot izdatkov iz celotnega poslovanja, medtem ko je imelo v letu 2013 za 1.354 EUR več izdatkov kot prejemkov iz celotnega poslovanja. V letih 2013 in 2014 je podjetje imelo pozitivni denarni tok pri poslovanju, ki je leta 2014 znašal 1.991.297 EUR, leta 2013 pa 1.770.206 EUR, kar je predvsem posledica višjih prihodkov nad odhodki. Čista obratna sredstva so se v letu 2014 zmanjšala za 106.615 EUR, in sicer na račun zmanjšanja poslovnih terjatev in zalog ter povečanja poslovnih dolgov. V letu 2013 so se čista obratna sredstva zmanjšala za 36.871 EUR iz naslova povečanja poslovnih terjatev ter zmanjšanja zalog. Denarni tok pri naložbenju je

bil v letih 2014 in 2013 negativen, podobno je bil negativen denarni tok pri financiranju. Kljub ugodnejšemu denarnemu toku v letu 2014 pa so se vrednosti kazalnikov plačilne sposobnosti v primerjavi z letom 2013 zmanjšale.

Analiza poslovanja podjetja je pokazala, da je v obdobju 2010–2014 proučevano podjetje poslovalo z dobičkom in povečalo svoje premoženje, izračunani kazalniki pa so ustrezali »priporočljivim« vrednostim in so se postopoma izboljševali.

Iz analize poslovanja podjetja v primerjavi s konkurenčnim podjetjem in podjetji v panogi je razvidno, da je proučevano podjetje bolj odvisno od tujih virov kot konkurenčno podjetje in podjetja v panogi, ima tudi nekoliko nižji delež dolgoročnih sredstev. Kazalniki plačilne sposobnosti ne odstopajo bistveno od vrednosti kazalnika pri podjetjih v panogi, medtem ko je konkurenčno podjetje plačilno bolj sposobno. Analizirana sredstva se v povprečju obračajo hitreje in so vezana v povprečju krajši čas kot pri konkurenčnem podjetju. Dobičkonosnost iz poslovanja je pri proučevanem podjetju večinoma nižja kot pri konkurenčnem oziroma v podjetjih v panogi, podobno je tudi čista dobičkonosnost prihodkov od prodaje. Kazalnik dobičkonosnosti kapitala proučevanega podjetja je v letu 2011 bistveno višji na račun nižjega povprečnega kapitala in visokega dobička podjetja, sicer pa je nižji kot pri konkurenčnem podjetju in višji kot pri podjetjih v panogi.

Slednje ugotovitve so zlasti koristne za poslovodstvo, saj ugotovljene razlike kažejo na prednosti in slabosti poslovanja proučevanega podjetja v primerjavi s konkurenčnim podjetjem in podjetji v panogi in dajejo usmeritev za prihodnje poslovanje.

LITERATURA IN VIRI

1. Čadež, S. (2013). *Temelji poslovnega računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
2. Igličar, A., & Hočevar, M. (2011). *Računovodstvo za managerje* (str. 27–283). Ljubljana: GV založba.
3. Igličar, A., Hočevar, M. & Zaman Groff, M. (2013). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
4. Rebernik, M. (2008). *Ekonomika podjetja*. Ljubljana: GV založba.
5. AJPES. (2016). V *JOLP – javna objava letnih poročil*. Najdeno 18. aprila 2016 na spletnem naslovu <http://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5042399000>
6. GVIN. (2016). V *Konkurenčna analiza, Bilanca stanja* panoge. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/GvinFipo/Pages/Company.aspx?CompanyDetailType=BalanceSheet&CompanyId=40686&App=GvinFipo2012SI&Mode=GvinSI&Lang=sl-SI&CompanyDetailSubType=BalanceSheet>
7. GVIN. (2016). V *Konkurenčna analiza, Izkaz uspeha* panoge. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/GvinFipo/Pages/Company.aspx?CompanyDetailType=BalanceSheet&CompanyId=40686&App=GvinFipo2012SI&Mode=GvinSI&Lang=sl-SI&CompanyDetailSubType=Profit>
8. GVIN. (2016). V *Tržna analiza, Bilanca stanja* podjetja Makoter d.o.o. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/GvinFipo/Pages/Company.aspx?CompanyDetailType=MarketAnalysis&CompanyId=61094&App=GvinFipo2012SI&Mode=GvinSI&Lang=sl-SI&CompanyDetailSubType=BalanceSheet>
9. GVIN. (2016). V *Tržna analiza, Bilanca stanja* podjetja Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/GvinFipo/Pages/Company.aspx?CompanyDetailType=BalanceSheet&CompanyId=61094&App=GvinFipo2012SI&Mode=GvinSI&Lang=sl-SI&CompanyDetailSubType=BalanceSheet>
10. GVIN. (2016). V *Tržna analiza, Izkaz uspeha* podjetja Makoter d.o.o. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/GvinFipo/Pages/Company.aspx?CompanyDetailType=MarketAnalysis&CompanyId=61094&App=GvinFipo2012SI&Mode=GvinSI&Lang=sl-SI&CompanyDetailSubType=Profit>
11. GVIN. (2016). V *Tržna analiza, Izkaz uspeha* podjetja Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/GvinFipo/Pages/Company.aspx?CompanyDetailType=BalanceSheet&CompanyId=61094&App=GvinFipo2012SI&Mode=GvinSI&Lang=sl-SI&CompanyDetailSubType=Profit>

12. Makoter d.o.o. (2011). *Letno poročilo 2010 Makoter d.o.o.* Cven: Makoter d.o.o.
13. Makoter d.o.o. (2012). *Letni plan poslovanja 2012 Makoter d.o.o.* (interno gradivo). Cven: Makoter d.o.o.
14. Makoter d.o.o. (2012). *Letno poročilo 2011 Makoter d.o.o.* Cven: Makoter d.o.o.
15. Makoter d.o.o. (2013). *Letno poročilo 2012 Makoter d.o.o.* Cven: Makoter d.o.o.
16. Makoter d.o.o. (2014). *Letno poročilo 2013 Makoter d.o.o.* Cven: Makoter d.o.o.
17. Makoter d.o.o. (2015). *Letni plan poslovanja 2015 Makoter d.o.o.* (interno gradivo). Cven: Makoter d.o.o.
18. Makoter d.o.o. (2015). *Letno poročilo 2014 Makoter d.o.o.* Cven: Makoter d.o.o.
19. Slovenski računovodski standardi 2006. (2014). *Uradni list RS.* (Št. 94/2014, 24. december 2014).
20. Slovenski računovodski standardi 2016. (2015). *Uradni list RS.* (Št. 95/2015, 10. december 2015).
21. Statistični urad Republike Slovenije. (2016). Indeksi cen življenjskih potrebščin po COICOP/HICP po skupinah in podskupinah, Slovenija, mesečno. Najdeno 8. aprila 2016 na spletnem naslovu http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0400601s&ti=&path=../Database/Ekonomsko/04_cene/04006_ICZP/&lang=2
22. Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad (2013). *Letno poročilo podjetja Termoplasti-Plama d.o.o. in skupine 2012.* Hrušica: Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad
23. Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad (2014). *Letno poročilo podjetja Termoplasti-Plama d.o.o. in skupine 2013.* Hrušica: Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad
24. Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad (2015). *Letno poročilo podjetja Termoplasti-Plama d.o.o. in skupine 2014.* Hrušica: Termoplasti-Plama d.o.o., Podgrad
25. *Vizija, poslanstvo, vrednote.* Najdeno 3. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.ter-plama.si/pages/si/o-podjetju/vizija-poslanstvo-vrednote.php>
26. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). (2013). *Uradni list RS.* (Št. 82/2013 z dne 8. oktobra 2013).